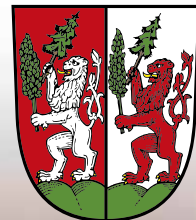

Bělohradské listy

Vydáno 18. 12. 2020 • Ročník XX • Cena 16 Kč

6 / 2020

*Bělohradské listy přejí
všem svým čtenářům hezké Vánoce
a mnoho dobrého v roce 2021*

Objektivem Bělohradských listů

Draží věřící a lidé dobré vůle,

dovolte mi, abych vás oslovil ve dnech, kdy vrcholí ve všech rodinách a domácnostech přípravy na Vánoce.

Každým dnem se přibližujeme k svátkům, které jaksi navracejí každého člověka do vzpomínek mládí, a tak otvírají v našem nitru idylický obraz Vánoc, prožívaný kdysi v dětství. Každého z rodičů vede k starostlivému sentimentu, ve kterém by rád vnesl do vánočního prožívání něco ze svého mládí. Dříve narození, babičky a dědové, jistě zavzpomínají na dobu, kdy vánoční časy zdaleka nebyly provázeny takovým množstvím dárků, a že některé roky byly Vánoce velice prosté a v mnohých rodinách nebyly dárky žádné.

Přibližujeme se svátkům, ve kterých mnohé rodiny se po dlouhé době opět sejdou v plném počtu, protože citlivost vánoční atmosféry dokázala přemostit mnohá nedorozumění a nesrovnalosti, které život přináší a rozděluje při tom rodinné vztahy. V těchto dnech více než kdy jindy si uvědomujeme, že právě takové skutečnosti jako odpuštění dávných sporů a křivd, pokojné soužití v sousedských vztazích, radostné a rozzářené dětské oči jsou daleko cennější než všechny dary, jejichž cenové relace jdou do tisíců.

Chtěl bych oslovit a povzbudit i ty, kteří tyto Vánoce budou prožívat ve službě společnosti, v zaměstnání, v osamocení, v bolesti či na nemocničním lůžku, aby přes všechny starosti, povinnosti a útrapy neztráceli naději a radost z toho, že Bůh z lásky k nám se stal člověkem a my díky tomuto velikému tajemství můžeme prožívat tuto radost, která nás vede k vzájemné lásce a radostnému obdarování druhého.

A tak přeji vám všem, aby tyto společné chvíle, prožité u vánočního stroměčku, na půlnoční a u betlémských jesliček, nám byly novou nadějí a povzbuzením do našeho každodenního života, že náš život má smysl právě v upřímném a radostném obdarování člověka, které jako první uskutečnil Bůh právě v Betlémě.

S vánočním pozdravem

P. Grzegorz Puszkiewicz

Vážení a milí spoluobčané,

několik dnů zbývá do vánočních svátků a začátku nového roku 2021. Když jsme si před rokem přáli, aby nastávající rok 2020 byl rokem úspěšným, snad nikdo netušil, co nás čeká. Pandemie koronaviru zaskočila celý svět a nás všechny. Hned na jaře jsme prožívali situace jako z katastrofického filmu, došlo k výraznému omezení našeho žití a máme stále obavy z budoucnosti.

Dovolte mi, abych touto cestou poděkoval všem, kteří nezištně pomáhali a pomáhají svým blízkým. Ať jde o lékaře, sociální pracovníce, učitele, ale i všechny dobrovolníky, kteří se zapojili třeba do šití roušek nebo donášky nákupů. Poděkovat chci ale také vám všem, kdo respektujete epidemiologická opatření, a i tím pomáháte ke zvládnutí nečekané pandemie.

Omezení určitě před Vánoci neskončí, prožijme tedy nejkrásnější svátky roku především v klidu a pohodě u rodinného krbu. Možná, že takové vánoční svátky budou mít také něco do sebe. Dětem bych chtěl popřát nejen dárky pod stroměčkem a konečně i pravé zimní počasí se sněhem a ledem, ale hlavně, aby už nezažily zavřené školy, neboť ani nejkvalitnější distanční výuka nenahradí setkávání s kamarády a přímý kontakt s učiteli.

Vážení spoluobčané, přeji vám jménem svým a jménem rady a zastupitelstva města příjemné prožití vánočních svátků, do nového roku pak především pevné zdraví a návrat našich životů do starých kolejí a abychom všichni ve zdraví překonali pandemii koronaviru. To je v současné době určitě největším právem nás všech.

Ing. Pavel Šubr, starosta města

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čelíš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Nadační fond Křečci při ZŠ

Lázeňský hotel

Karel Václav Rais – Vánoce

Rudolf Tomášek

Tosácký/Nářadácký hokej

Další číslo vyjde: 26. 2. 2021

Fotografie na obálce:

01 Vánoční koule
Václav Lejdar

24 Plot
Ladislav Stuchlík

Zeptali jsme se za vás

Jak pokračuje oprava zámku?

Začala bych tím, že se podělím o to, co se nám v letošním roce povedlo. A to je získání stavebního povolení, včetně souladu s představou a formou rekonstrukce od památkářů a všech dotčených orgánů. A to považujeme v roce, kdy nás dvakrát zasáhla koronavirová krize, za obrovský úspěch. Součástí stavebního povolení je více než dvacet podmínek, které musíme splnit před zahájením samotné rekonstrukce. Což není u tak významného historického objektu neobvyklé. Jedná se například o provedení další části stavebnětechnického průzkumu, restaurátorského průzkumu a jiných dílčích průzkumných prací. Dále třeba stanovení přesné specifikace opravy vybraných historicky významných částí objektu nebo vypracování podrobných technických a výrobních plánů některých částí objektů. Tyto všechny kroky musíme průběžně konzultovat a nakonec schválit

s památkáři. Nicméně i přesto v příštím roce na jaře zahájíme samotnou rekonstrukci, a to zejména přípravné práce a práce odstranění nepůvodních příček a novodobých částí.

V letošním roce jsme dokončili velmi významnou část celého projektu rekonstrukce zámku a to je vypracování kompletní projektové dokumentace a získání stavebního povolení. Vše v rekordním čase od zahájení projektu. Mnohem náročnější a delší část realizace je ale stále před námi. V mezidobí se bohužel neustále potýkáme s vandalismem a poškozováním zámku Lázně Bělohrad. Věříme, že vše bude dále pokračovat tak skvěle, a těšíme se na výsledek, který již doufejme nebude terčem vandalů.

Hanka Pavlíková, Elisabeth Arms, a. s.,

foto: Ladislav Stuchlík

Proč se v Bažantnici kácí stromy?

Vážení čtenáři časopisu Bělohradské listy. Dostalo se mi velké cti napsat příspěvek do vašeho časopisu. Věřím, že kdo čtete tyto řádky, jste místní občan nebo kousek přespolní. Máte tedy ke svému městu a blízkému okolí vřelý vztah a jste patriot. Určitě jste pyšní na své krásné město, na jeho historii, vnímáte žhavou současnost a možná byste také ocenili náhled do nedaleké budoucnosti. Chtěl bych této situaci využít a poskytnout vám informace o současném dění v Bělohradské bažantnici, jistě již většina z vás zpozorovala pohyb a těžbu dřeva v této lokalitě.

Začnu však historií tohoto ZCHÚ – zvláště chráněného území. Legislativně byla lokalita Bělohradské bažantnice nejdříve vyhlášena v roce 1990 CHPV – chráněným památkovým výtvozem. Následně pak 29. 7. 1998 nařízením č. 1/1998 vydaným Okresním úřadem v Jičíně bylo provedeno překlasifikování na PP – přírodní památku. V roce 2002 (11.12.) bylo provedeno doplnění výše uvedeného nařízení a tím oficiální vyhlášení ochranného pásma PP Bělohradské bažantnice taktéž Okresním úřadem v Jičíně. Celkem tedy je výměra ZCHÚ 44,14 ha a výměra OP 7,05 ha. Výměra Bělohradské bažantnice celkem čítá 51,19 ha. Na dané lokalitě se vyskytuje ochranné pásmo vodního zdroje 1. stupně. Je zde také ochranné pásmo přírodních léčivých zdrojů minerálních vod. Taktéž je tu ustanovena chráněná oblast přirozené akumulace vody Východočeská křída a jako poslední je zde Územní systém ekologické stability (regionální biocentrum a regionální biokoridor). Hlavním předmětem a účelem zřízení přírodní památky je ochrana lázeňského parku se smíšeným lesem, vlhkými loukami a výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Tolik něco z legislativy a dále se zaměřím na informace souvztažné ke klimatu a biotickým vlivům, které výrazně ovlivnily zdravotní stav stromů v Bělohradské bažantnici.

Dlouhodobý srážkový deficit negativně působí na vitalitu lesních porostů, zejména pak na porosty smrkové (mají plochý kořenový systém pronikající pouze několik decimetrů do půdy), což ovlivňuje obranyschopnost proti různým škodlivým organismům, především pak podkornímu hmyzu, tedy kůrovcům. Extrémně suchý rok 2015 způsobil významné oslabení smrkových porostů, což se zřetelně projevilo nárůstem počtu napadených stromů. Bohužel další suché roky 2018 a 2019 situaci ještě více zkomplikovaly. Vy všichni, kteří do Bažantnice chodíte, velmi dobře víte, že mohutné smrky lemují některé procházkové cesty a chodničky a že jsou i jednotlivě nebo ve skupinkách rozptýleny po ploše parku. Pro vaši představu však musím uvést, že v nadmořské výšce, ve které se park nachází, vzhledem k půdním podmínkám, vláhovým poměrům a několika dalším stanovištním kritériím by se měl tento les svým zařazením blížit lesu lužnímu. Tedy v jednoduchosti řečeno listnatému a bez příměsi smrku. Už jenom výše hladiny podzemních vod a stanovištní podmínky ovlivněné rašelinou pěstování smrku nepředurčují. Tím jsme se dostali k dramatickému poškození smrků suchem a následně v posledních

dvou letech i hmyzími škůdci, především lýkožroutem smrkovým (*Ips typographus*) a lýkožroutem lesklým (*Pityogenes chalcographus*). Ve starších smrkových souších byly objeveny pozerky tesaříka smrkového (*Tetropium castaneum*). Ještě daleko závažnějším problémem se však ukázalo napadení jasanu – ztepilého infekcí houbou *Chalara fraxinea*. Odborný název poškození – nekroza jasanu, pro širokou veřejnost se používá označení „chřadnutí jasanu“. Protože jasan byl vždy spíše považován za invazivní dřevinu, která nikdy nebyla náchylná k chorobám, bylo takto devastující poškození u mladých i starších jedinců nepřijemným překvapením. Nemoc *Chalara fraxinea* je poprvé popsána z počátku 90. let v Litvě a Polsku. Dále postupovala přes Estonsko a Lotyšsko a velmi brzy byla popsána i v Německu, Dánsku a Švédsku. V České republice byla lokalizována koncem 90. let a významný rozvoj choroby se potvrdil v roce 2003. Od tohoto roku prakticky zasáhla celé území republiky a potažmo i centrální Evropy. Symptomem je nejčastěji poškození letošních letorostů, kde se v okolí pupenů tvoří léze a nekrozy. Pod odumřelým letorostem se poté zakládají preventivní výhony a vytváří se vlky.

Zeptali jsme se za vás

Pod kůrou je zjevné odumření kambia. Nekrózy se šíří jak ve směru transpiračním, tak i asimilačním. Lidé si pro znetvoření konců větví (letošních letorostů) našli příznačné označení – „nemoc židovských svícňů“. Strom po napadení náhle zasychá a hyne. Koruny stromů jsou velmi křehké a při jakémkoliv větru, námraze, mokřem sněhu se lámou a padají na zem. Neuvěřitelně rychle je strom zasažen chorobou až do samotných kořenů, které velmi rychle uhnívají, a strom ztrácí oporu ve svém panohovém kořenovém systému a je naprosto nestabilní. Člověk nemusí ani oplývat žádnou nadlidskou silou, aby se opřel do stromu o průměru i 20 cm a dokázal jej snadno vyvrátit! Bohužel v současnosti se o této chorobě pořád mnoho neví a neexistuje forma ochrany ani obrany. Lze předpokládat, že matka příroda nám postupem času ukáže cestu a možná se to bude podobat napadení jilmů grafiózou. Postupem času se odolné stromy prosadily a po letech výrazného úhynu především jilmu horského (používáno i označení drsného – *Ulmus glabra*) se v posledních letech stavy těchto dřevin výrazně zvýšily. Prostě odolní jedinci budou mít vždycky navrch. V nejbližších letech je však předpoklad velkého úhynu jasanu po celém majetku a bude nezbytné nemocné stromy odstranit a částečně přeměnit dřevinnou skladbu Bělohradské bažantnice. Vrátime se k pěstování dubu, lípy, javorů, olše a dalších tradičních listnáčů, které nám svým výskytem v lokalitě a zdravotním stavem napovídají, jakou cestu v ozelenění ploch vniklých kalamitní těžbou zvolit.

Proč se kácí v Bažantnici stromy? Z výše uvedeného textu vyplývá popis současného zdravotního stavu lesních společenstev v lázeňském parku. Situace dospěla kvůli ohrožení života a zdraví občanů, kteří do parku rádi chodí a jezdí na kole, až k nutnosti ji řešit. Majitel společnost Lázně Bělohrad, a. s., požádala o součinnost Krajský úřad Královéhradeckého kraje. Proběhlo místní šetření. Posouzení zdravotního stavu stromů, především v okolí cest a pěšin, bylo provedeno odborníky a na jeho základě byla podána žádost o pokácení 87 ks dřevin rostoucích na pozemcích p. č. 210/4, 251/2 a 261 v katastrálním území Lázně Bělohrad. Žádost obsahovala mapovou část se zákresem všech 87 stromů určených k pokácení. Každý strom byl označený sprejem (číslo od 1 do 87). Další přílohou byla tabulka, kde bylo řazení podle pořadových čísel 1–87 a uvedení dřeviny (smrk, jasan) s podrobným popisem (obvod kmene měřený v 1,3 m, pozemková parcela, katastrální území a odhad množství dřevní hmoty v m³). Krajský úřad Královéhradeckého kraje dne 17. 8. 2020 vydal rozhodnutí pod č. j.: KUKHK – 20149/ZP/2020-8, kde udělil povolení k pokácení všech 87 stromů. Na rozhodnutí se podílel jak odbor životního prostředí a zemědělství, tak i oddělení ochrany přírody a krajiny. Protože se jedná o kácení v prostoru přírodní památky, byly stanoveny následující podmínky: 1. Kácení dřevin bude provedeno směrem k přiléhající

komunikaci tak, aby bylo co nejméně škodlivě zasahováno do území přírodní památky Bělohradská bažantnice. 2. Veškerá biomasa vzniklá v souvislosti s kácením dřevin bude neprodleně odstraněna z území přírodní památky Bělohradská bažantnice. 3. Žadatel bezodkladně písemně oznámí krajskému úřadu termín, kdy bylo kácení dřevin ukončeno a biomasa z území přírodní památky odstraněna. 4. Lázním Bělohrad, a. s., je uložena náhradní výsadba ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin, a to celkem 60 ks odrostků autochtonních dřevin ve složení dub, lípa, olše o výšce kmene minimálně 150 cm, na pozemcích p. č. 210/4, 251/2 a 261 v k. ú. Lázně Bělohrad s následnou péčí o dřeviny po dobu pěti let od provedení výsadby. Náhradní výsadba bude realizována do 1 roku od ukončení kácení dřevin. Provedení náhradní výsadby bude bezodkladně písemně oznámeno krajskému úřadu. Platnost povolení kácení dřevin se omezuje do

31. 12. 2021. Majitel Lázně Bělohrad, a. s., na základě tohoto nařízení oslovil lesní firmu STROMBUCH, s. r. o. z Jilemnice. Firmě STROMBUCH byla dne 9. 11. 2020 zaslána objednávka na provedení výše popsaných prací. Termín pro provedení těžby 87 stromů, odvozu dřeva a seštěpkování větví a zbytků po těžbě do biomasy byl stanoven v rozmezí 11. 11. – 5. 12. 2020. Provádění těžebních prací bylo zároveň oznámeno široké veřejnosti prostřednictvím uveřejnění na oficiálních stránkách města Lázně Bělohradu již 10. 11. 2020.

Co bude dál? Víme, jak umí být každý občan ostražitý a ve chvíli, kdy se začne v jeho blízkém okolí dít něco, co není obvyklé, zbystří svoji pozornost. Jde zmapovat situaci, vede diskuse se svými příbuznými, sousedy a v době před covidem hlavně se štamgasty v hospodě. Výsledkem je většinou kritika, pomluvy a někdy až neuvěřitelné spekulace. Prosím vás všechny, určitě jste do lázeňského parku chodili či jezdili na kole, tak jste museli vidět, že stromy uschly, opadala kůra na smrcích a byly vidět klasické kůrovcové po-

žerky. Viděli jste popadané větve, někdy vyvrácené celé stromy. Možná vás úplně nenapadlo, co by se mohlo za letní bouřky nebo pod silnou zimní námrazou v korunách stromů stát. Hlavně v dnešní době lpíme na zdraví a životě občanů více než kdy jindy. Les trpí kůrovcem a chalarou, my lidé covidem-19. Obojí je nutné řešit, z obojího musí člověk vyjít vítězně. Nemoc jistě překonáme a o přírodu se umíme postarat. Majitel Lázně Bělohrad, a. s., ve snaze ochránit vaše zdraví požádal o pomoc krajský úřad. Výsledkem, vzhledem ke statusu přírodní památky, velmi přísné legislativy odboru životního prostředí a zemědělství a dohledu AOPK ČR (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky) je plán jak, odstranit uhynulé stromy, zajistit úklid míst, kam chodí lidé za odpočinkem, a provedení náhradní výsadby, která lázeňský park znovu ozelení a zvelebí. Jsme lesnická firma s tradicí od 24. 12. 2004.

Pracujeme v oblasti Krkonoš, Podkrkonoší až po Český ráj. Pracujeme pro mnoho soukromých majitelů lesů, pro obce, města i instituce, jako je KRNAP. Založili jsme několik naučných stezek, nebo se o ně alespoň staráme. Snažíme se být pomoci, ne noční můrou. Mottem nám je: „Na prvním místě je zdravý les, na druhém místě je jeho spokojený majitel“. Dejte nám v Bělohradě šanci ukázat svoji poctivou a profesionální práci dřív, než budete lamentovat a kritizovat. Je obrovský rozdíl mezi minulostí, kdy na Bělohradské bažantnici sloužil hajný a měl po celý rok k ruce tři stále pracovníky. Asi málo pamětníků vzpomene, jak byly cesty a pěšinky udržované, uhrabané a vysypané bílou drtí. Jak z filmu pro pamětníky... Dnes je vše sešněrováno zákony a prováděcími vyhláškami, ale vždy existuje při troše dobré vůle cesta k tomu najít řešení. Chtěli bychom vám, milí občané krásného lázeňského města s dlouholetou tradicí, být partnerem pro obnovení slávy vašeho parku, pří-

rodní památky. Zaslouží si to les i přilehlé louky. Vždyť vám tam rostou i vzácné druhy květeny, dokonce čtyři máte na seznamu chráněných druhů podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. a dvacet druhů je zařazeno do červeného seznamu ČR. Na tisíce prstnatečů májových (*Dactylorhiza majalis*), což je jedna z českých orchidejí, které pokvetou na jaře na vašich loukách se už nesmírně těším! A d'áblík bahenní (*Calla palustris*), rostoucí v rašelinových tůňích, to je také velká paráda.

Budoucnost Bělohradské bažantnice má ve svých rukách pevně majitel Lázně Bělohrad, a. s., ten se zodpovídá Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje a AOPK ČR se sídlem v Pardubicích. Nadřízené orgány jsou i v Jičíně, součinnost musí být samozřejmě i s městským úřadem v Lázních Bělohradě. Toto by mělo být pro místní občany i lázeňské hosty dostatečnou zárukou, že se s přírodní památkou musí opravdu zacházet jako „v rukavičkách“.

Slavomír Beran,
spolumajitel firmy STROMBUCH, s. r. o.,
foto: Ladislav Stuchlík

Starosta odpovídá:

Vzhledem k řadě dotazů směřujících k tomu, že realitní kancelář nabízí prodej Lázeňského hotelu a Pižlova domu, a zároveň k připravované stavbě nového městského úřadu a úpravě severní poloviny náměstí, jsme požádali starostu města Ing. Pavla Šubru o jejich zodpovězení.

Realitní kancelář nabízí prodej Lázeňského hotelu. Neuvažuje město o jeho odkoupení?

Zastupitelstvo města jednalo o odkoupení Lázeňského hotelu už v roce 2017, kdy nám jeho majitel nabízel Lázeňský hotel za 36 milionů Kč. Město by mělo v souladu se zákonem o obcích prodávat nebo nakupovat nemovitosti za cenu obvyklou. Tehdy jsme si nechali zpracovat znalecký posudek, který zněl na 15,5 milionu Kč. Současná nabídka pro město zní na 26 milionů Kč. Zastupitelé budou o možnosti odkoupit Lázeňský hotel jednat, výsledek nedokážu odhadnout.

Městský úřad by se tak vrátil do „Radnice“, kam patří.

Ono to je trochu jinak. Lázeňský hotel postavila v roce 1894 Občanská záložna jako kulturně-společenské a ubytovací zařízení, nikoliv jako radnici. Hotel postavila na obecních pozemcích a obec za to mohla v hotelu využívat tři místnosti jako kanceláře. Proto se hotelu začalo říkat „Radnice“. Občanská záložna využívala také dvě místnosti v patře jako svou úřadovnu. V roce 1929 ale Občanská záložna přestěhovala své kanceláře do nové budovy (dnešní spořitelna), protože umístění úřadovny v hotelu nebylo vhodné. Následně se ze stejného důvodu z Lázeňského hotelu odstěhoval i obecní úřad do dnešní budovy městského úřadu. V poslední době jsme s architekty konzultovali možnost umístění městského úřadu do Lázeňského hotelu, ale nebylo nám to doporučeno.

Jaký je váš názor na odkoupení Lázeňského hotelu městem?

Lázeňský hotel patří společně se zámekem a kostelem ke třem nejvýznamnějším budovám ve městě. Jako občan bych si přál, aby Lázeňský hotel nechátral a město v něm mohlo využívat kulturní sál, který ve městě zoufale chybí. Ale jako zastupitel a starosta nesu zodpovědnost za hospodaření města, kde musíme jednat s péčí

řádného hospodáře. Jednak bychom měli nemovitosti nakupovat za cenu obvyklou, jednak bychom měli znát budoucí využití objektu a také náklady na jeho rekonstrukci a budoucí provoz. Od pracovníků ČSAD Semily jsem měl někdy před 12 lety informaci, že rekonstrukce Lázeňského hotelu je odhadnuta na 60 milionů Kč. Ze strany města vidím využití Lázeňského hotelu (kromě sálu) jako značně problematické. Domnívám se, že ideálním řešením by bylo, kdyby Lázeňský hotel koupil soukromý investor, který by ho zrekonstruoval na hotel a zároveň umožnil využívání sálu pro kulturní akce města a různých organizací.

Stavba nového městského úřadu v čele náměstí má stát 100 milionů Kč?

To je také trochu jinak. Nechceme stavět jen nový městský úřad, ale upravit celou severní půlku náměstí prakticky od Barákovy ulice (od zámeckého parku). Tato část náměstí s jednolitou asfaltovou plochou vypadá jako někdy před 50 lety a zasloužila by si úpravu (stejně jako jsme třeba před cca 18 lety předládali chodníky na náměstí a v Lázeňské ulici). Předpokládané náklady na celou akci činí 69 milionů Kč (bez DPH), z toho vlastní stavba městského úřadu 44 miliony Kč. Jsem přesvědčen, že rekonstrukce jakékoliv budovy ve městě na městský úřad vyjde na podobnou částku a nikdy nebude splňovat podmínky pro městský úřad jako novostavba. Už v minulém čísle BL jsem psal, že třeba rekonstrukce budovy spořitelny na 13 bytů a nebytový prostor v přízemí je oceněna na 35 milionů Kč (bez DPH) a její rekonstrukce na úřad by byla ještě dražší. Navíc místo v čele náměstí je pro radnici ideální a nemělo by zůstat prázdné.

Kdy se rozhodne, jestli se bude horní část náměstí stavebně upravovat a stavět nový městský úřad?

V současné době probíhá výběrové řízení na zhotovitele stavby. Probíhá dvoukolově, když v prvním kole firmy prokazují kvalifikační předpoklady (zda mají zkušenosti s obdobnými stavbami a mají i personální zajištění), ve druhém kole budou podávat cenové nabídky. Ty bychom měli znát do konce letošního roku a poté předpokládám, v lednu na mimořádném zasedání by měli za-

stupitelé i podle vysoutěžené ceny rozhodnout, zda stavbu zahájíme. V dnešní době se cenové nabídky na stavební akce těžko odhadují, takže uvidíme až podle konkrétních nabídek. Rozhodování nebude jednoduché z pohledu současné složité situace a nejistoty budoucích finančních příjmů města.

Je pravda, že příprava stavby už stála skoro 10 milionů Kč?

Ano, pokud do ní započítáme i pořízení budov a pozemků, tak se dostaneme na částku 9,7 milionu Kč. Pořízení budov a pozemků stálo v minulosti 1,3 milionu Kč a jejich demolice 2,2 milionu Kč (na demolici jsme ale obdrželi 80% dotaci za podmínky, že do konce roku 2023 zde postavíme novou budovu). Dále stála 6,2 milionu Kč architektonická soutěž a kompletní projektová dokumentace rekonstrukce části náměstí a stavby nového úřadu. Tím se příprava stavby výrazně prodražila. Já jsem byl příznivec prvního návrhu Ing. arch. Ondřeje Plašila, u něhož měla projektová dokumentace stát 2,3 milionu Kč, ale po diskusích se zastupitelstvo města rozhodlo jít cestou architektonické soutěže.

Co říkáte stavu Pižlova domu proti lékárně, který je také na prodej?

Současný stav Pižlova domu mě strašně mrzí. Zastupitelstvo města Pižlův dům hned po roce 1990 prodalo, já jsem se ho v roce 1999 po nástupu do funkce starosty snažil znovu získat do majetku města, abychom v něm vybudovali informační centrum a v druhé části obchod nebo kavárnu k pronájmu. Odkoupit se nám ho ale nepodařilo. Dům vyloženě hyzdí naše město, my Bělohradáci si to už ani tolik neuvědomujeme, ale návštěvy se mě často ptají, proč s tím domem něco neuděláme. Moc bych si přál, aby Pižlův dům někdo koupil a zrekonstruoval ho. Současný majitel navíc uvádí, že zájemců o odkoupení Pižlova domu je stále víc. Myslím si, že v tomto místě je možné uskutečnit hodně podnikatelských záměrů.

Na oslavě 140. výročí založení hasičského sboru v Bělohradě jsem si prohlédl, jakou techniku (hlavně různá auta) jste v poslední době hasičům koupili. Připadá mně to zbytečné, vždyť k požárům stejně první jezdí špičkově vybavení a trénovaní profesionální hasiči.

Ve městě máme 6 sborů dobrovolných hasičů (Lázně Bělohrad, Horní Nová Ves, Prostřední Nová Ves, Dolní Nová Ves, Lány a Hřídalec), které jsou v podstatě zájmovými organizacemi. Zabývají se jak hasičskou činností, tak jsou často organizátory společenských akcí v těchto obcích. Město Lázně Bělohrad zřizuje zásahovou jednotku hasičů (JSDH), která je zapojena do integrovaného záchranného systému (IZS) a musí splňovat určité podmínky (počet členů a jejich pravidelná školení, vybavení technikou, připravenost k zásahu atd.). Jednotka úzce spolupracuje s profesionálními hasiči a dalšími složkami IZS a doplňuje jejich činnost.

Stát a kraj výrazně podporují vybavení těchto zásahových jednotek a dotace na vybavení technikou bývají 90 až 95 % z její pořizovací ceny. Proto jsme mohli v roce 2007 zakoupit pro zásahovou jednotku novou cisternu Man. Před dvěma roky jsme obdrželi další dotace od státu a kraje na zakoupení dopravního automobilu Ford Transit, který slouží jak k dopravě k zásahům s automatizovaným externím defibrilátorem (AED), tak k případné evakuaci obyvatel. Vloni jsme při výměně techniky profesionálních hasičů bezúplatně obdrželi od Hasičského záchranného sboru velkokapacitní cisternu Tatra. Letos jsme obdrželi dotaci ve výši 95 % na nákup čtyřkolky, která slouží pro zásahy v nepřístupném terénu, a to nejen v našem katastru. Jednotka je tak vybavena těmito čtyřmi automobily, díky nimž může plně zajistit svoji činnost.

Já bych chtěl na tomto místě opět poděkovat členům naší jednotky, neboť svou činnost vykonávají ve svém volném čase a zdarma. Přitom výjezdů (a to nejen k požárům, ale i k dopravním nehodám a v poslední době díky vybavení defibrilátorem i k nahlášeným

zdravotním problémům) mají za rok vždy několik desítek, často bývají na místě zásahu první a rozhodují tak o záchraně majetku a často i lidských životů.

Nemohlo by město vydat vyhlášku o zákazu používání sekaček, křovinořezů, pil a podobné hlučné techniky o víkendech? Člověk si chce o víkend odpočinout, a místo toho slyší často od sousedů jen hrozný rámus z těchto zařízení.

Na toto téma jsem odpovídal v Bělohradských listech už asi před deseti lety. Město by mohlo vydat různé vyhlášky, ale problém je s kontrolou jejich dodržování. Před několika roky třeba vyšel zákon o zákazu kouření na autobusových zastávkách. Každou chvíli mně potom někdo volal, že na autobusovém nádraží kdosi kouří. Někdy jsem volal policii, ta vždy přijela, jak se říká, „s křížkem po funuse“, neboť kuřák v klidu dokouřil a přístím spojem odjel. Někdy jsem došel na autobusové nádraží sám a buď jsem nikoho kouřícího nenašel, nebo jsem kuřákovi domluvil, což mohl udělat i ten stěžovatel. Podobné je to s vyhláškou o zákazu požívání alkoholu na veřejnosti.

Ale zpět k sekačkám a pilám. Myslím si, že problém je v ohleduplnosti lidí. Třeba v Německu, Rakousku nebo Švýcarsku žádné takové vyhlášky nemají, a nikdo si v neděli v zastavěné oblasti nedovolí řezat dřevo nebo sekat trávu. Když mně někdo v neděli volá, že soused seče trávu a že ho to ruší, tak mu řeknu, ať se s ním pokusí domluvit, že v neděli sekáním ruší a ať trávu poseče ve všední den. Domnívám se, že je lepší se dohodnout než řešit nedělní sekání trávy přes úřady nebo policii.

Má město vyhlášku o zákazu pálení bioodpadu? Teď na podzim hlavně na vesnicích lidé často pálili listí, místo aby ho kompostovali. Mohli byste také po městě a okolních vesnicích rozmístit kontejnery právě na bioodpad.

Odpověď je podobná jako na minulý dotaz. V poslední době město pomohlo ke zlepšení situace s likvidací bioodpadu otevřením

kompostárny a pořízením kompostérů prakticky pro každou rodinu. Situace v této oblasti je mnohem lepší než před několika roky, i když stále se najde někdo, kdo občas listí pálí. Nedomnívám se ale, že je k řešení nutné vydávat vyhlášku. Co se týče kontejnerů na bioodpad, tak u rodinných domů jsou zbytečné, neboť lidé mají kompostéry. Horší situace je na sídlišti. Zkušenosti ale ukazují, že kontejnery na bioodpad nejsou úplně ideální hlavně z důvodu zápachu a často i nevhledného okolí.

Ještě k vyhláškám, které by mělo vydat město. Před několika roky jsem dostal žádost, abychom vydali vyhlášku o zákazu krmení kaprů a kachen na Pardoubku. A ještě kurióznější byla žádost, abychom vydali vyhlášku, že se má po chodnicích chodit vpravo a nemá se po nich jezdit na kole...

Pavel Šubr,

*foto: Ladislav Stuchlík, Václav Lejdar
vizualizace: re:architekti*

ZM informuje

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **4. listopadu 2020 v sále areálu U Lva**. Po zprávách kontrolního a finančního výboru a zprávě z jednání rady města zastupitelé neschválili prodej pozemku p. č. 2/4 v k.ú. Dolní Javoří, stáhli z programu bod prodej bytových jednotek v bytovém domě Harantova č.p. 26, neschválili smlouvu o smlouvě budoucí darovací na chodníky a komunikaci se z.s. Devecia (investor bytového domu za „lesní správou“), schválili rozpočtové opatření č. 13/2020, vzali na vědomí finanční hospodaření města a stav finančních prostředků na bankovních účtech města k 30. 9. 2020, schválili obecně závaznou vyhlášku č. 2/2020, o místním poplatku z pobytu, neschválili mimořádnou odměnu starostovi a neschválili mimořádnou odměnu místostarostovi.

Pavel Šubr

NADAČNÍ FOND

Křečci

PŘI ZŠ K. V. RAISE LÁZNE BĚLOHRAD

I v letošním roce náš nadační fond pracuje a snaží se nejen sehnat finanční prostředky pro děti, ale i zakoupit vše potřebné ke zlepšení pobytu dětí ve škole. Touto cestou bychom chtěli velmi poděkovat našemu největšímu přispěvateli a podporovateli – městu Lázně Bělohrad – který i letos poslal na náš účet částku 40 000 Kč. Za to mu patří opravdu velký dík. A k čemu tyto prostředky budou využity? Především na nákup sportovního náčiní do školních družin, ale také na nákup hudebních nástrojů – např. oblíbené boomwhackers nebo afrických džembe. V tomto období, kdy nemůžeme s dětmi zpívat, mohou projevit své hudební nadání právě těmito hudebními nástroji. A věřte, že jim to zpívání zatím nechybí, když se takto mohou „vyřádit“.

Fond přispívá na různé aktivity, soutěže, vybavení školy a sportovní vybavení. Část peněz půjde na akce jednotlivých tříd – pasování čtenářů, školy v přírodě, výlety, rozloučení s prvním stupněm, adaptační kurzy, lyžařský a turistický kurz. Nemalá částka je čerpána na cestovné a startovné sportovních soutěží, vědomostních olympiád. Plánujeme také udělat si okolo školy hezčí, např. vybudování bylinkové zahrádky.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem rodičům, kteří náš finančně podporují.

Přehled o hospodaření je k nahlédnutí na stránkách školy. Ještě jednou všem velmi děkujeme.

Eva Lacinová, foto: archiv školy

ČEŠTINA upgradovaná do verze 2.020

V divné době vznikají divné věci a mnozí z nás pravděpodobně poslední období prožívají ne zrovna v pohodě a šťastně. Doba covidová svojí robustností ovlivnila životy úplně všech, a jaké bude mít, důsledky nikdo nedokáže odhadovat. To, že smutnění a deprese boj s virem neovlivní, se všeobecně ví. Mnozí proto řeší aktuální situaci vtípkováním, vymyšlením karikatur, satírou nebo černým humorem.

Doba covidová také ovlivnila lidovou tvořivost v naší mateřštině a sami můžete posoudit, jak se do aktuálních novotvarů promítá současná doba, kdy je slovo online po slovu koronaviru snad to nejčastěji používané slovo.

*Za pomoci portálu čeština 2.0 sepsal
Jaroslav Jirásko*

Tak tedy několik příkladů z češtiny verze 2.020:

MIMOOZOOMŠŤAN – člověk, který vůbec nezvládá online schůzky nebo výuku (přes Zoom, Skype, Teams apod.)

COVIDBARON – osoba, která se snaží nahrabat si v souvislosti s koronavirovou epidemií

PLACOVAT – bezcílne se pohybovat po place a předstírat práci

DATOKOPKA – žena, která spotřebovává obrovské množství mobilních dat; často svůj datový tarif přečerpá nebo ho ani nemá a v místech, kde není Wi-Fi, se lepí na ostatní, žadoní o hotspot a data pak dotyčnému vyplývá

STRESEMESKA – stresující textová zpráva (nejen soukromá, ale třeba i upozornění od operátora na nezaplacenou fakturu apod.)

HODIT COVIDLE – narušit něčí plány opatřeními spojenými s koronavirovou pandemií

VEDROUŠKA – lehčí, tenčí rouška do teplého počasí

VAKČINA – vakcína vyrobená v Číně

CUCPRST – ničím nepodložený odhad

LAJKOTECHNA – někdo, kdo jen lajkuje události na sociálních sítích, ale nikdy na ně nedorazí

RESPIROŽEC – člověk nosící respirátor na čele

ROUŠKOKAZ – člověk, který se neobtěžuje nosit roušku v čase koronavirové pandemie, ačkoli je to nařizováno Prymulou a přestože je to trestné; opakem rouškokaže je rouškomil

KORONAUT – zdravotník oblečený do ochranného oděvu při koronavirové epidemii, který tak vypadá trochu jako kosmonaut

KMETFLIX – televizní společnost vysílající pro duchodce

Před nastávající zimou si nezapomeňte zazoomovat zahrádky, nalajkovat nehty, nakoupit si do ledničky kvalitní booček a uvařit si teplý čaj s roomem. A hlavně nevěřte žádným meetům.

KAREL VÁCLAV RAIS VÁNOCE

*Ze vzpomínek
A.*

Zimy bývaly u nás tuhé, sněhu mnoho, mrazy tvrdé a ostré. Každoročně jsme sledovali, přijede-li sv. Martin (11. listopadu) na bílém koni, ale obvykle se stávalo, že přijel k nám bílý kůň a zalehl nám celý dvůr o řadu dní dříve. Pamatuji se, že jednou na náš pout – o Všech svatých, dne 1. listopadu – napadlo ho zrána mnoho, takže se perníkářské boudy zle prohýbaly, ale za nějakou hodinu byla z toho jen veliká brejchanice.

Prvý sníh připravil nám vždy krásnou podivánku na zahradu: holé sněti byly nenadále v běloučkových kyprých kožíškách, o něž se nesmělo však zavazditi, aby se jemné pápeří hned nesespávalo; zvlhlé pně starých stromů černaly se nad zemí bíle prostřenou, vrabčáci se uchýlili v podstřeší. Domečky se choulily pod těžkými duchnami, staré lípy a javory v náměstí zabalily se do bílých plachetek, zbělel i vršek věže – celé městečko se změnilo. Děti se radostně hrudovaly a zimu zčervenale sbalovaly velké koule, z nichž si stavěly i panáky.

Prvé mrázky vytvořily ledové krajky na kaluzích a nejhezčí při březích Javoroky; byly bílé, křupavé a rádi jsme je pozorovali, poněvadž jsme na jejich okraji viděli všelijaké panáčky, zvířátka, stromečky, i říkali jsme tomu betlém.

Hospodáři nasadili již ve světnicích druhá okna, do meziokni narovnali brčalového mechu, jehož povrchy děti vyzdobily rudými jeřabinami, umělými kytíčkami i papírovými panáčky. Když přišly mrazy horší, okna ‚zkvětovala‘ od zdola nahoru, takže pohled ze světnice byl úplně zastřen; dětská mysl ty květy a jemné, ostře rysované a třpytné listy ráda pozorovala, přemýšlejíc, v kterých as končinách světa takové bejlí roste.

Na okraji střech se vytvořily závěsy z rampouchů, jejich délky při mrazech přibývaly; když zasvítilo sluníčko, soukaly se z toho dolů šňůry zářivých křupějných ‚korolí‘.

Za soumraku, když naši chystali pítí krávám, z kamen šlehalo světelné pruhy po stěnách, po stropě a vábily dětské oči. Topilo se dřívím; otec přivezl je na podzim z panského lesa a obvykle sám je rozřezal i rozštípal; růžová polínka buková v kamech dále poležela a světnici vyhřála. Uhlí jsme tehdy neměli, to přišlo až později, s drahou. V létě dělávali v panské oboře z mohutných ložisek slatinných cihly, kterým jsme říkali buchty, a těmi se topilo v cukrovaru. Pro uhlí jezdili na nádraží na Horka, do Staré Paky, k dolům do Žacelě, ba až do Slezska; činivali tak i kováři.

Když se ve světnici setmělo, přinesl jsem

z koutka starý velký svícen, matka rozsvítila i nasadila louč a my děti, sedíce na lavičce stavu, poslouchaly jsme, jak Meluzina venku sténá, jak sníh šlehá do oken, jak voda na vařících se bandorách bublá, a v hlavě se ozývaly pohádky. Měl-li otec pokody, v té chvíli mne – ještě neškolačka – trochu učival, hlavně počtům z paměti a začátkům náboženství. Když matka vysypala bandory do mísy, usedli jsme kolem stolu, na němž už hořela olejová lampička, loupali jsme a mazali máslem i tvarohem. Po večeři přicházival k nám soused, kmotříček Pech se svým synkem, a s rodiči povíдали si o denní práci, ale také o věcech bývalých, prožitých a tu jsme my kluci ‚špicovali uši‘. Když nepřišli, čítali jsme knížky o hraběcím sirotku, o irské chatrči, o údolí Almerianském, o zajatém mezi Indiány, o hochu savojském, o hrabatech Sokolovských, Robinsona - Ehrenbergrovu „Kapličku pod lipami“, Pravdovu „František pometlár a bratr jeho Petřík“, Vinohorského „Brati Renat“, vydané u Dědictví maličkových, neb otec četl spisy Tylovy, Jana z Hvězdy, Prokopa Chocholouška a j.

Venku na zemnělém nebi rozplanuly se zatím jasné hvězdy a mržávalo, až šindele bouchaly, jako když střílí. Slyšeli jsme každou ránu a nejednou jsme sebou polekaně škubli. A za takových mrazů chodívalo se dříve spat.

V adventě chodíval jsem s otcem na rorate; s teplého pelíšku se sice nechtívalo, ale bohoslužba v chrámovém temnu, do něhož planula světla oltární i hojné plamínky na svíčkách a voskových sloupcích na deskách lavic, k tomu adventní písně – lákaly. Z kostela jsem se obvykle ještě vrátil domů na čerstvou topinku s máslem a na snídani. Za nedlouho znova jsem zatočil šálu kolem krku, přes kazajku oblékl burnusek, narazil si čepici a podvázal ‚uší‘, přehodil si brašnu i palcové rukavice na šňůře, polbil rodičům ruku a dav s Pánembohem, chvátal jsem do školy. Na těch cestách mráz pálival, zalézalo za nehty, takže se školáček krčil a všecek ozáblý vcházal do vytopené třídy.

V adventě byly také nadílky: přicházela sv. Barbora, ale nebyvala tuze štědrá, nejspíš nějaké jablko nebo sušené slívy a křížaly zanechala v čepici. Měli jsme je sice na půdě na sýpce, rodiče nám jich přávali, ale od nebeské světnice všecko chutnalo lépe. Sv. Mikoláš býval o něco štědrejší; když jsem chodil do školy první rok, dostal jsem od něho pěknou brašnu a nosil jsem ji potom na boku. Kamarádi se mi zprvu smávali, že je ta taška větší než já sám.

Před vánoceci jsme stavěli betlém, což bývalo z největších radostí. Otec přinesl s půdy ‚schůdky‘, ověšené malovaným papírem, a krabice s jeslemi i panáčky. Sám nám kdysi koupené archy podlepil, panáčky a zvířátka z nich vystříhal neb vyřezal, opatřil špalíčky a teď jsme to na schůdky vystavovali: město Betlém nejvýše dožadů, kapličku s jeslemi o stupeň

niže a kolem nich i do řad po stupních řady betlémských lidiček, nejniže ovečky s pastýři a s pejskem. Nad jesle připevnil se na drátě anděl, jenž se před svátkem Tří králů zaměňoval hvězdou kometou, a před jesle se potom postavili též tři králové se služebnictvem, s velbloudy i koničky. O Štědrém dni jsme se postili, abychom večer viděli zlaté prasátko, ale neukázalo se nám nikdy; maminka se smávala, že jsme si to sami zavinili, protože jsme během dne přece něco sezobli. Při večeři hořela před betlémem na polici lampička a před každým z nás dětí na stole malovaná svíčka třínožka. Pod okny se přes tu chvíli ozvala písnička koledníků a otec chodil je podělit plackami s povídky. O jednácté mne buďval na ‚půlnoční‘.

Malý štědrý večer byl pro nás na Sylvestra; na večer jsme byli na slavnostním požehnání s modlitbami za všechny, toho roku zemřelé, a potom večeřeli jsme kávu se štědrovnicí. Hned po Novém roce přicházeli k nám ‚tři králové‘, hoši s papírovými korunami na hlavě, s ženskými košilemi přes kabáty a místo ornátů mívali uvázaný pestrý šátek mámin. Kašpar a Melichar mívali tváře omalovány rudou hrudkou, Baltazar, černý vzadu, byl pomazán sazemi; kadidla však, jako mívají tři králové pražští, naši neměli, K † M † B psali však na dveřích také.

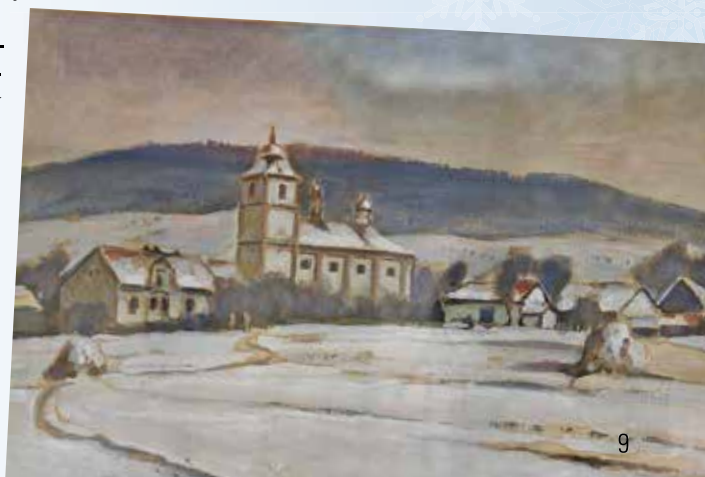
‚S Dorotou‘ u nás také chodívali, ale rodiče jich nikdy do světnice nepustili, abychom se nevyděsili.

Chodíval koledovat i Matěj, figurka u nás všude dobře známá. Byl větší postavy, přihnut, měl malou, šedivou, ostříhanou hlavičku a mluvil jenom výkřiky nesrozumitelnými. Nosil vždy modrou, oděnou zástěru a na tu masopustní koledu se opasal i povřísem. V létě spával venku a rád vytrubovával jen tak na ruku hodiny, při čemž volával: „Ata čija – ata čija!“ Což bylo prý „Minula noční hodina“; v zimě poprávali mu útulku v panském pivovaře.

obr. Josef Života, archiv

SLOVA DO KVÍZU:

1) BREJCHANICE	5) TŘÍNOŽKA
2) PÁPEŘÍ	6) ŠTĚDROVNICE
3) BEJLÍ	7) POVŘÍSLO
4) RORATE	

Lázeňský hotel, ČSAD, Lázeňský dům

O počáteční historii největšího domu na bělohradském náměstí jsme v listech již psali (BL léto 2004).

*Přesto je zde jedno poměrně nezmapované období. Doba, po kterou vlastnilo budovu Krajské ředitelství ČSAD Hradec Králové. Později do roku 2009 ČSAD Semily. Hradecká firma byla do roku 1991 i vlastníkem areálu U Lva. Ten v roce 2003 přešel do majetku města. Jak to bylo, nám pověděli **Jaromír Nekovařík**, údržbář a dlouholetý zaměstnanec zdejší pobočky ČSAD, a **Miroslav Drasnar**, který zde dělal do roku 2009 vedoucího, starajícího se o provoz zařízení.*

JAROMÍR NEKOVAŘÍK: Od roku 1974 vlastnilo budovu ČSAD. V té době postavila parta zedníků lešení pro pana učitele Františka Koubka, aby mohl restaurovat vnitřní malířskou výzdobu. Budova byla pro veřejnost uzavřena, včetně hospody. Prvním vedoucím byl pan Kosinka. Byl vlastně jediným zaměstnancem a připravoval budovu na rekonstrukci. Vlastní rozsáhlá oprava začala později. Od roku 1976 každý z jedenácti závodů spadajících pod ČSAD Hradec Králové sem posílal jednoho zedníka a ti pracovali na stavební rekonstrukci. Zedníci se zprvu střídali po měsíci, ale některým se v Bělohradě zalíbilo, a již se nestřídali. Tím vznikla stálější stavební parta. Budova jako celek byla v té době v hrozném stavu. Předělávalo se to do roku 1978. Dodělávky za provozu trvaly až do roku 1979. Pamatuji, že stavebně to mělo být do nějaké doby hotové. Vypadalo to, že se termín nestihne. Šturmovalo se, honil se čas. V pátek se před recepcí pokládala dlažba a v pondělí sem vzlítlo prvních šedesát řidičů na školení. V té době ještě nebyla hotová kuchyně, pro jídlo jsem jezdil do Mlázovic, kde ho vařil pan Václav Čerovský. Budova a její ubytovací kapacita byly od počátku plně obsazeny.

František Koubek

Stavební parta

První zaměstnanci

První zaměstnanci

MIROSLAV DRASNAR: Vezměte si, jaký byl početní stav řidičů. ČSAD Hradec Králové mělo v jedenácti závodech zhruba deset tisíc zaměstnanců a z toho bylo asi šest tisíc řidičů. Všichni řidiči museli projít každoročním školením. A to se odbyvalo právě v Bělohradě.

JAROMÍR NEKOVAŘÍK: Dlouholetým zaměstnancem byl pan Koubek. Nejprve prováděl restaurování maliřské výzdoby sálu a potom byl na recepci jako noční služba. Večer přišel v osm a ráno, když jsem nastupoval do práce, tam už nebyl a v recepci seděl někdo jiný. Oni se ti řidiči, po ty tři dny, co tu bydleli, někdy dost odvážali. A bylo na ně potřeba dohlédnout.

Po prvním roce provozu byla nastartována kuchyň. To už tam bylo docela dost zaměstnanců. Vedoucím byl v té době hradečák pan Stanislav Sadil.

Areál U Lva před vyasfaltováním

Závody pro děti U Lva

MIROSLAV DRASNAR: Celá budova a později areál U Lva se využívaly po celý školní rok na školení a přes léto na rekreaci. V pondělí přijela parta řidičů a ve středu ji vystřídala druhá, která tu byla do pátku. Přes prázdniny se střídaly po týdnu rekreace zaměstnanců ČSAD. Hned od počátku probíhaly v létě v areálu U Lva po sobě tři turnusy tábora pro děti zaměstnanců. Celkem bylo v jednom běhu 200 dětí. Někdy sem poslal generální ředitel podniku Mazura děti z Německa nebo Polska z družebních závodů a české děti jezdily k Baltskému moři. Na táborech se v létě vystřídali tři hlavní vedoucí a kolem padesáti vedoucích a praktikantů. Jídlo se tam vozilo pětkrát denně. Od roku 1980 se U Lva stavěla nová budova s ubytováním, kuchyňkou a společenskou místností – jídelnou. Ta byla zprovozněna v roce 1984. Díky tomu značně narostla kapacita jak školení, tak tábora.

JAROMÍR NEKOVAŘÍK: Do roku 1992 nebyla v „ČSAD“, jak se budově říkalo, hospoda. Pivo a limonády pro řidiče a rekreaci jsem vozil od manželky z krámu. Veřejnost neměla do budovy přístup. Pro ni fungovala pouze dole v suterénu vinárna s vchodem z náměstí. Všichni, kteří do budovy vstupovali, se museli přezout a nikde se nesmělo kouřit. Akce na sále byly pouze výjimečně. Buď je pořádalo vedení z Hradce, nebo se o poskytnutí sálu muselo na ředitelství požádat. Byly to akce jako předávání rudého praporu, stranické schůze KSČ, 1. máje a společenské akce velkého významu, například okresní kadeřnický salon se soutěží, oslavy MDŽ nebo velké koncerty k významným politickým událostem. Prostě jenom reprezentace firmy. Můj názor, škoda, že „lázeňák“ nedostalo město.

Okresní kadeřnická soutěž 1979

Oslava MDŽ 1980

MIROSLAV DRASNAR: Školení probíhalo pod taktovkou našich učitelů. Bylo jich tady pět stálých, plus externisté. Na jedno se sjelo 108 řidičů, v lázeňáku bydlelo 68 a na táborech 40 lidí. Tak tomu bylo do roku 1991. Pak se ČSAD Hradec Králové rozdělilo a lázeňák spadl pod ČSAD Semily a areál U Lva byl v roce 2003 převeden městu.

Teprve od roku 1991 jsme zprovoznili hospodu pro veřejnost a začali podnikat. Museli jsme si na sebe vydělat. Zpřístupnil se sál na plesy, koncerty, divadla a další veřejné akce. Začalo se vařit i pro jiné. První odběratel obědů byl Znak a další strážníci přibývali. Vařilo se i 250 obědů.

Od roku 1991 probíhalo školení pouze pro ČSAD Semily. Tím ubylo učitelů práce. Abychom se udrželi, pořádali jsme kurzy pro řidiče. Školil se osobák a autobus. K tomu měl pan Dufek jako jeden z mála oprávnění školit přepravu nebezpečného nákladu. Na to se jezdilo proškolení řidiči i z velké dálky. Po vyškolení sem zavítal odborník z Ministerstva dopravy na přezkoušení frekventantů. Finančně to bylo velice výhodné.

Pro udržení provozu a zaměstnání lidí se muselo dělat všelicos. Na sále probíhaly předváděčky – dnes se jim říká šmejdi, bazary, prodejní trhy – a podobné akce. Začaly plesy, divadla, koncerty a další. V horních pokojích bydlely děti z dětské léčebny.

To všechno trvalo do roku 2009, pak Lázeňský hotel ČSAD Semily prodalo.

Děkuji Miroslavu Drasnarovi a Jaromíru Nekovaříkovi za vzpomínky.

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

TVRZE A PANSKÉ DVORY BĚLOHRADSKÉHO PANSTVÍ

v příběhu staletí 3/3

Pokračování z BL 04/2020 a 05/2020

NOVÝ DVŮR Z BYŠIČEK PŘED STO LETY

Vedle kostela škola již s druhým patrem, pod kostelem dům čp. 200 – kdysi chudobinec z r. 1910 – od něho k severu a pod komínem a štítem továrního domu hájenka, pak restaurace v Bažantnici

BRTEVSKÉ DVORY

NOVÝ DVŮR POD BYŠIČKAMI S TVRZÍ

Tento poplužní dvůr byl postaven při silnici z Lužan přes Újezd Svatojanský do Miletína, řádem německých rytířů z Miletína již ve třináctém století. Tehdy byl jistě dřevěný a byl součástí jimi založené vsi Byšic s kostelíkem, jejíž obyvatelé svými robotními povinnostmi chod dvora zajistili – viz Historie Byšic, BL č. 3/2019. Polnosti ke dvoru patřící zasahovaly na severu k Homolkám, svým západním okrajem se dotýkaly Javoroky, na jihu zahrnovaly území dnešního Černína a spolu s lesem Zákopským, Bulicí a Vosičkem patřil tento kus země k miletínskému panství.

TVRZ V BYŠIČÍCH

Někdy před r. 1370 přestal být dvůr spolu se vsí Byšicemi majetkem řádu německých rytířů a přešel do vlastnictví šlechtických držitelů. Tehdy se součástí dvora stalo dřevěné stavení sloužící k bydlení nových vlastníků či tvrz, po které se i psali... z Byšic.

Z těchto šlechtických držitelů Byšic, dvora a tvrze je nutno zmínit **Věnka z Byšic**, který Byšice na začátku 15. stol. vlastnil a po nich se psal. Narodil se v Miletínku a byl mladším bratrem nejproslulejšího z rodu Bořků, bělohradského rodáka a husitského hejtmána **Diviše Bořka z Mi-**

Torzo Nového dvora v současnosti – pohled od jihu

letínka. Dříve spojence Jana Žižky a spolu s ním vítěze bitvy na Gothardě u Hořic (20. 4. 1423), ale v r. 1424 již Žižkova úhlavního nepřítele. Věnek evidentně na toto přibuzenství doplatil, neboť Byšice spolu s dvorem, tvrzí a kostelem mu husité v čele s Janem Žižkou zpusťovali, patrně vypálili tak, jak se tehdy zhusta stávalo i jinde. A všechno až na kostel bylo dřevěné. Nejspíše k tomu došlo **na jaře r. 1424** při trestném tažení Žižkových houfů proti Janu Krušinovi z Lichtenburka. Ten sídlil na hradě v Hostinném a měl tu smůlu, že byl bratrem Hynka Krušiny z Lichtenburka, též Žižkova nepřítele a přítele Diviše z Miletínka, a navíc oba byli členy svatohavelské vlády království ustanovené na sv. Havla uplynulého roku. To bylo Janu Žižkovi odporové a ustanovení takovéto vlády považoval za zradu husitských ideálů, neboť byla složena jak z utrakvistů, tak i katolíků a těch bylo ve vládě více, dokonce mezi nimi byl i Čeněk z Vartenberka. Právě ten Čeněk, kterého Žižka s Divišem v bitvě na Gothardě na hlavu porazili.

Cílem husitů při tažení bylo vyvrátit Hostinné a ztrestat Jana Krušinu za jeho bratra, a proto město, (však neúspěšně) obléhali. Když obléhání zanechali, obrátili se a postupovali v trestném tažení na Mlázovice. Cestou husitských houfů Bělohradskem vyplnili i Byšice. A proč? Protože Věnek byl zase bratrem Diviše z Miletínka.

V Mlázovicích husité z pomsty dobyli Černínovu tvrz a jeho samotného zabili. To proto, že Černín zabil přítele Jana Žižky, hejtmána Jana Lupáčka. Odtud táhli na Smidary.

Nový dvůr byl později obnoven na rozdíl od vsi, která zanikla navěky, a začátkem 16. stol. byl součástí panství Pecka. Ponejprv je Nový dvůr výslovně zmiňován až v r. 1532 v listině, ve které dosavadní majitel peckovského panství Píram Kapoun ze Svojkova prodává panství Janu Lito-borskému z Chlumu. Tam je zapsáno: „V Byšičích poplužní dvůr zvaný Nový dvůr“. Tehdy ves již dávno neexistovala. Zmiňován je v r. 1594 při dělení peckovského panství po již zemřelém Janovi Škopkovi. Tehdy připadl spolu s Horní Novou Vsí, dvorem v Černíně s částí panství Pecky nejstaršímu synovi Karlu Škopkovi. Po jeho smrti předala vdova po něm majetek druhému svému manželu Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdržic, který jej někdy, snad krátce po r. 1604 nově z kamene postavil, přičemž v něm postavil i několik pokojů. Tehdy měl dvůr na 150 ha orných polí a bylo zapsáno, že: „Při dvoře jsou orná pole hodící se většinou k pěstování pšenice“. U dvora byla i štěpnice a dvě ohrazená pastviště. V r. 1618 bylo při tomto dvoře chováno 24 tažných klisen, mnoho hříbat, 30 dojných krav a mnoho dobytka jalového.

Po bělohorské konfiskaci pak v r. 1624 celý Harantův majetek spolu s tímto dvorem koupil **Albrecht z Valdštejna**, který jej spolu s panstvím Pecka postoupil řádu kartuziánů z Valdic.

VODOVOD DO NOVÉHO DVORA

V průběhu staletí trvání Nového dvora byla do něho zavedena voda pro potřebu obyvatel tvrze, čeládky dvora a též k napájení tam ustájeného dobytka. Voda byla do dvora zavedena podzemním vodovodem mírného spádu, kopírujícím přibližně vrstevnici, začínající u studně pod Byšičkami a končící v kamenném sklepení severního křídla dvora. Dnes je bez vody. Jak byl vodovod konstruován, zjistit nelze, vyžádalo by si to archeologický průzkum.

CO TĚŽ ZAZNAMENALA HISTORIE

KRÁDEŽ VOLA ZE DVORA

Za kartuziánů v r. 1630 odcizil **Václav Veis, syn Jana Veise z Černína**, z tohoto dvora jednoho vola a pro tuto krádež byl dán do vězení. Dne 18. 6. 1630 bylo ve staré peckovské pamětnici zaznamenáno, že Jan Veis byl předán „právu purkmistrovskému, konšelskému a rychtářskému městečka Pecky“ s tím, že podle práva měl ztratit hrdlo, ale byla mu dána milost s tou podmínkou, že pokud by v budoucnosti se obdobného jednání opět dopustil, že bez milosti hrdlo ztratí.

VRAŽDA NOVOROZENCE

V r. 1765 došlo zde ve dvoře k vraždě novorozence, kterou spáchala sloužící děvečka **Judita Šafránková** (* cca 1742), dcera chalupníka Jana Šafránka z Bertoldky č. p. 2. Ta udržovala milostný poměr se svým příbuzným Gottfriedem Vlachem a poměr nezůstal bez následků. Judita v r. 1765 zde na dvoře tajně porodila a novorozence hned po porodu brutálním způsobem zavraždila. Oddělila hlavičku dítěte od tělčka a tu vhodila

Senoseč na Novém dvoře

Při vstupu Na Familii je vlevo čp. 39, vpravo čp. 25. Na protější straně vstupu je vidět čp. 64 a od něho vlevo, kde je garáž stálo, stavení čp. 30, kde bydleli šafáři dvora

do „hajcuku“, tělčko pak pohodila prasatům. Čin vyšel najevo a Judita byla odsouzena k trestu smrti a v r. 1765 v Hořicích popravena. Gottfried Vlach byl též odsouzen, k nuceným pracím, a po odpykání trestu se dne 9. 11. 1766 oženil a za manželku si vzal Dorotu, vdovu po zemřelém Václavu Fetrovi z D. N. Vsi č. p. 14 – viz Vražda pod Byšičkami, BL č. 3/2011.

Až v r. 1717 byl dvůr spolu s kostelíkem na Byšičkách hrabětem **Bertholdem Vilémem z Valdštejna** od peckovského panství odkoupen a stal se součástí bělohradského panství. Dochoval se do současnosti a tak se bezpochyby stal vůbec nejstarším do současnosti dochovaným dvorem Bělohadska a širokého okolí.

DVŮR NA JIŽNÍM OKRAJI BRTVÉ – V MÍSTECH DNES ZVANÝCH NA FAMILII

Tento v pořadí druhý a o hodně mladší brtevský poplužní dvůr se nacházel na samém jižním okraji vsi tam, kde se ještě dnes říká Na Familii. Když v r. 1637 hrabě **Vilém Lamboy** koupil bělohradské panství, ještě neexistoval. Zřízen byl až po válce třicetileté kolem r. 1657 z iniciativy zmíněného hraběte, neboť bylo zapotřebí obhospodařit ladem ležící pozemky tři za třicetileté války zaniklých a rozbořených selských statků. Dvou Vlčkovských statků (každý asi po 48 ha), které oba dříve vlastnili dva hospodáři příjmením **Vlček**, jejichž veškeré pozemky soustředil do tohoto dvora, a pozemky třetího (s výměrou asi 35 ha) v dřívějším vlastnictví **Mikuláše**

Hrabě Vilém Lamboy

Holaty nechal rozparcelovat na díly a rozdělit mezi tehdejší domkaře. Polnosti po něm dodnes nesou pojmenování Holotovsko či Holotousek – viz Místní názvy v Brtvi, BL č. 6/2012.

Obytná a hospodářská stavení vzniklého dvora byla postavena kolem nádvoří do tvaru čtverce a ponejprv je výslovně jmenován až 29. 11. 1669, kdy jej s celým bělohradským panstvím koupila hraběnka **Alžběta z Valdštejna**.

V r. 1784 byly pozemky dvora, na základě tehdy v císařství probíhající tzv. „rabizace“, bělohradskou vrchností rozparcelovány na díly, na nichž vznikly nové chalupy, a protože tyto byly předány do dědičného nájmu rodiny nových chalupníků, říkalo se jim „familie“ a jejich vlastníkům „familianti“, což dalo název této části vsi – **Na Familii**. Noví chalupníci si ke svému bydlení a hospodaření upravili i přidělené dosavadní chlévy a stodoly dvora a vzniklo stísněné sídliště stejně jako na H. N. Vsi na Německém kopci.

CO ZAZNAMENALA HISTORIE

ŠAFÁŘ SE UTOPIJ V STUDNI

Od r. 1706 a až do r. 1711 šafářem na tomto dvoře byl **Jan Šulc** (* 14. 2. 1669, † 13. 3. 1711 ve věku 42 let), syn chalupníka Jana Šulce z Příbyslavi, který se sem na dvůr přistěhoval z Příbyslavi s celou svojí rodinou.

Oženil se v peckovském chrámu 1. 2. 1699 se svojí sestřenicí Marií Šulcovou (* cca 1670, † 13. 6. 1720 Brtev ve věku cca 50 let), dcerou strýce Kryštofa Šulce, podruha z H. N. Vsi č. p. 61, a spolu s ní měl i rodinu.

V březnu r. 1711 zemřel dvaactřicetiletý v plné síle tragicky na Pecce a událost je zapsána v peckovské matrice funusů takto: „... *nočního času jsouce opilý chtěl domů ze zdejšího městečka jíti a přišel k truhlářovy studnici, spadl do ní a utopil se. Pohřben jest zde na krcově se zpěvem a menšími zvony zvoněním*“.

PACHOLKA ZABIL BLESK

V r. 1738 sloužil na tomto dvoře jednatřicetiletý **Jan Kovář** (* 4. 11. 1706, † 23. 5. 1738) z Bukoviny č. 6. Pochován byl 23. května, a jak v matrice pohřbů zapsal bělohradský farář P. Antonín Treger, tak: „*Pochován Jan Kovář pacholek ze dvora Brtevskeho od hromu zabítej Starej 34 leta byl při přívodu*“. Ze zápisu faráře lze od-

vodit, že bleskem byl zasažen při procesí, které se farářem bělohradské fary v květnu konalo.

CO PO RODINĚ HRABAT Z LAMBOY ZBYLO

Po hraběti **Vilému z Lamboy**, který za třicetileté války jako polní maršálek byl nejvyšším velitelem císařské armády Ferdinanda III., zbyl obraz v Hostinném, po obou zvon zavěšený v chroustovském kostele u Dymokur a po hraběnce Siblylle Lamboy se do současnosti dochoval prasklý bronzový hmoždír z r. 1653, který je v soukromém vlastnictví a na němž je nápis:

1. strana
**SIBYLLA GRAEFFIN
 VON LAMBOY GEBO
 HRNE FREYIN**
 V překladu:
 1. strana
**Sibylla hraběnka
 z Lamboy roze/
 ná svobodnice (svobodná paní)**

2. strana
**VON BAMEL BERG
 1653**
 V překladu:
 2. strana
**z Bamelbergu
 1653**

Josef J. L. Špür; foto: autor, archiv a internet

Létat mě naučil olympionik

RUDOLF TOMÁŠEK

narozen 1937 v Karlových Varech, nyní se synem Petrem žije na Zvičíně

Atletický reprezentant ve skoku o tyči z let 1958–1971 a olympionik z let 1960 a 1964. Jako první československý tyčkař v historii překonal v roce 1964 v Oslu výšku 500 cm a je považován za průkopníka této disciplíny u nás.

CESTA K ATLETICE

„Naše rodina pochází z Karlovarska. Když za okupace republiku zabrali Němci, naši se odstěhovali do Prahy. Tam jsem začal chodit do Sokola, kde hlavní náplní činnosti bylo cvičení na náradí — hrazda, kruhy, přeskok přes koně. Také jsem koketoval s plaváním. Do plaveckého oddílu jsem však přestal chodit brzo. Nebavilo mě to, protože ve vodě byla vždycky hrozná zima. Potom jsem začal docházet do oddílu na atletiku a to mě chytlo. Postupně jsme si vyzkoušeli snad všechny disciplíny, a když potřebovali sestavit družstvo na závody, kdo vynikal v běhu, ten při závodech běžel, kdo skočil nejvíc, závodil ve skoku. No, a pak jsem se dostal do atletické Janderovy školy a bylo rozhodnuto.

Později, to už jsem studoval průmyslovku, mým spolužákem byl kamarád ze Smíchova. Tenkrát mě zatah na Mrázovku a tam jsme z opuštěného skladu na atletickém hřišti vyhrabali pár tyčí. Chvilí jsme s nimi blbli, až se zlomily. Tehdy jsme raději utekli...“

MATERIÁL TYČÍ

„V dorosteneckém věku jsme používali jen tyče bambusové. Protože byly přeschlé, často praskaly. Kovové v té době sice už existovaly, ale s těmi jsem jen závodil na mezistátních utkáních. Vždycky mně z ČSTV nějakou přidělili. Později pak tyčím už vévodil jen laminát.“

SPORTOVNÍ ÚSPĚCHY

„Nejvíc si vážím 2. místa na ME ve dvašedesátém a účasti na olympiádách. Cením si také dvou titulů mistra světa v kategorii veteránů, které jsem si vyskákal v 45 letech a v 55 letech.“

ATLETICKÁ SOUČASNOST

„Atletické výsledky stále sleduji a rád se kouknu na závody v televizi. A jestli mě svrbí ruce? Každý rok si zajedu zaskákat do hały v Jablonci. Pro nás dědky tam vždycky v zimě pořádají takové klidné závody.“

PROFESE

„Původně jsem silnoproudý elektrotechnik, ale dálkově jsem vystudoval FTVS a po ukončení sportovní kariéry jsem v Rudé hvězdě dělal trenéra.“

ZVIČINA

„Když jsme ještě jezdili s rodinou na dovolené, jednou jsme byli i v Lázních pod Zvičínou. Tenkrát tam byl topenářem chlapík ze Zadní Zvičiny a ten mně dohodil tuhle chalupu. Až na drobné úpravy je v původním stavu dodnes.“

PARAGLIDING

„Tenkrát tady na sjezdovce začali jaroměřští paragáni létat na ušitém padáku, chvíli jsem je pozoroval, až jsme se skamarádili. Chodili jsme sem na kopec se synem Petrem a chytlo nás to natolik, že jsme se po čase rozhodli složit instruktorské zkoušky. Pořádali jsme tady na Zvičíně kurzy pilotního výcviku a učili adepty tohoto sportu létat. To už jsem v atletice nezávodil, jenom jsem se občas zúčastnil veteránských závodů.

Paragliding je nádherný sport. Svět volného létání každého úplně pohltí. Když přeje termika a správně fouká, nechá se doletět dost daleko i odtud ze Zvičiny. Spolu s Petrem jsme doletěli do Chlumce za jeho kamarádem a Petr pak odtud dolétl až do Karlových Varů. Má dokonce za sebou i přelety do Harrachova a zpět.“

VAZBA NA BĚLOHRAD

Létat na „glajdu“ naučili otec a syn Tomáškoví i pár Bělohradáků. Josef Rýdl, který také prošel jejich pilotním výcvikem, dodává:

„Bělohrad nakazili paraglidingem Luděk Munzar a Honza Čerovský. Ti nás také seznámili s Tomáškovými. Pak tedy ještě jejich výcvikem prošli Bělohradáci Honza Bareš, Luboš Pavlásek, Standa Purkr a já. Na paraglidingu nás létá hodně, ale jen někdo může prohlásit, že létat ho naučil olympionik.“

Jaroslav Voves, foto: archiv R. Tomáška

VÝSLEDKY:

Letní OH Řím 1960

– 8. místo (kovová tyč)

Letní OH Tokio 1964

– 6. místo (laminátová tyč)

ME 1962 Bělehrad

– 2. místo

Halové hry 1966 Dortmund (dnes HME)

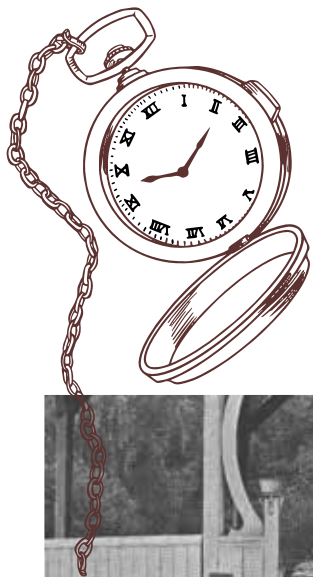
– 2. místo

od r. 1959 překonal 15x čs. rekord, v letech 1961–74 byl 9x mistrem republiky (1x obsadil 2. místo a 3x 3. místo)

V roce 1962 byl vyhlášen atletem roku

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Spisovatele

Sedící vlevo Antal Stašek, vpravo Karel V. Rais v Bažantnici s přáteli

ZDE ZMIŇME DNES JIŽ NEŽIJÍCÍ SPISOVATELE, KTEŘÍ MAJÍ K BĚLOHRADU NĚJAKOU VAZBU:

Nejznámějším bělohradským spisovatelem je bezesporu pan **Karel Václav Rais**. Vždyť jméno svého rodáka nesou bělohradské náměstí, památník a škola. Po Raisovi je pojmenována i chata na Zvičíně, různé vyhlídky a naučné stezky. Bělohradský rodák byl původní profesí učitel a je označován za tvůrce venkovské prózy. Z pestré škály početných děl můžeme jmenovat například romány *Kalibův zločin*, *Zapadlí vlastenci* nebo *Pantáta Bezoušek*. Z dětské tvorby pak asi málokdo nezná jeho výbor povídek a básní *Cestička k domovu*. Svým dílem navazoval na Němcovou, Neruda a Hálek a je právem zařazován mezi přední české literáty.

Neméně známou spisovatelkou je plzeňská rodačka, učitelka paní **Leontina Mašínová** (BL 2/2005, 2/2017), která nastoupila na bělohradskou školu v roce 1923 ve svých čtyřiceti letech. Bydlela v dnešní Husově ulici, kde pobývala až do konce svého života, a její jméno nese ulice vedoucí k učňovskému truhlářství. Autorka převážně historických a historicko-biografických románů, sbírek, pověstí a legend se s více než padesáti knihami řadí mezi významné české spisovatelky. Celé své dílo vytvořila až v Bělohradě a velmi známá je trilogie o Janu Komenském *Nesmrtelný poutník*.

Díky zhruba ročnímu působení na škole v H. N. Vsi v roce 1917 má k Bělohadu vazbu i básník, učitel a esperantista pan **Josef Kožíšek** (BL 2/2011). Jeho asi nejznámější básničku *Polámal se mravenček* zná snad každé malé dítě.

I když první záznamy psaného textu jsou datovány už před náš letopočet, k masovému rozšíření literatury mohlo dojít až po vynálezu knižtisku, tedy ve druhé polovině 15. století. Od té doby začínají knihovny zaplňovat duchovní texty, romány, povídky, sbírky básní, odborná literatura a díla s texty z různých oborů.

Jedná se o profesi, ke které většinou člověk objeví talent až v průběhu svého života. Tomuto umění se nelze vyučit ani ho vystudovat, protože nikde nenajdete nějakou „spisovatelskou“ školu. Původně bylo psaní literárních textů převážně výsadou osob z církevního světa, později pak učitelů a novinářů. Ale tak jako k sepsání literárního díla může sklouznout třeba vysokoškolský profesor nebo doktor, zrovna tak k napsání knihy může „dospět“ i švadlena nebo instalatér. Často se stává, že jedinec napíše knihu, a to třeba i dost zdařilou, ale dál zůstane věrný svému povolání. Někoho tvorba vlastních textů tak pohltí, že od své původní profese „přeběhne“ a u psaní zůstane trvale. Spisovatele označujeme i přímo podle jejich zaměření, např. romanopisec, povídkář nebo básník. Říká se, že člověk spisovatelem „s velkým S“ se stává až tehdy, až jeho dílo zaujme čtenáře natolik, že vejde do všeobecného povědomí.

Část svého života prožila v Bělohradě i novopacká rodačka paní Vlasta Vainová. Básnířka a malířka tvořila pod pseudonymem **Magda Bílá** (BL 4/2008). V básnické sbírce *Pěšinkami* se věnuje i bělohradským motivům.

Na letní byt do Bělohradu jezdil také **Václav Karel Krofta**. Z jeho díla je nejznámější román *Rudé granáty*.

Ulice k „fotbaláku“ nese jméno novináře pana **Emila Vachka** (BL léto/2004). Tento spoluzakladatel české detektivky využil každoročního několikátýdenního letního pobytu v Lázních Bělohradě k načerpání sil pro další tvorbu. Pamětníci si ho pamatují jako šarantního pána s dýmku, který rád hrával v Bažantnici tenis. Je autorem mnoha detektivních románů a prózy. Některá jeho díla byla dokonce i zfilmována. Z tvorby lze namátkou vyjmenovat románovou trilogii *Chám Dynybyl* romány *Pán světa* a *Biďýlko* nebo desetidílný dokumentární cyklus *Německá válka*. Ve všeobecném povědomí je nejvíce asi postava detektiva Klubíčka, která prostupuje mnoha jeho detektivními romány.

Alois Jirásek, Josef Thomayer, Karel V. Rais

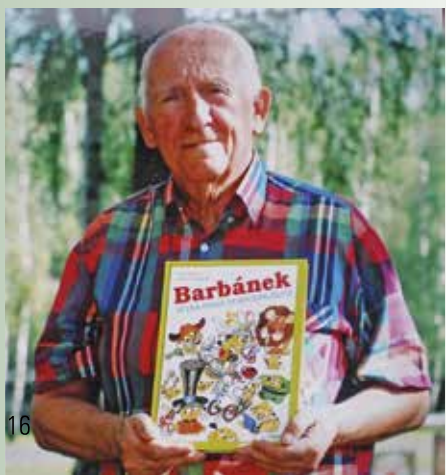

Bělohradák pan **Eduard Rulf** (BL 1/2003) prožil mládí v Lázních Bělohradě. Po okupaci Čech odchází s kamarádem Jiřím Sehnalem ze země. Od roku 1942 pracuje na relacích českého vysílání Rádía Káhira. Po válce slibnou kariéru profesora vyučujícího matematiku a balistiku na vojenské akademii v Hranicích na Moravě ukončil rok 1948. Z válečných postřehů a zážitků poznamenaných v jeho denících vychází v roce 2000 kniha *Volá Káhira 1939–1945*.

Známy sportovní redaktor, bělohradský rodák pan **František Černochoch** (BL 6/2007, 1, 2/2008) psal převážně fotbalové reportáže pod značkou „frč“. Je autorem více než deseti sportovních knížek, z nichž jedna z nejznámějších je životopis hokejisty V. Zábrodského *Říkali mu šéf*. V roce 2010 obdržel Cenu Oty Pavla, kterou ČOV oceňuje propagaci olympijských idejí v publicistice.

Prozaik a básník pan **Jiří Havel** tráví volný čas na bělohradské chalupě na „Třetánce“. Zaměřoval se především na literaturu pro děti. Pozoruhodným dílem je i jeho

básnický triptych *Veselé noty. Malovaný svět a Než zazvoní potřeťi*, ve kterém s ilustracemi Karla Franty seznamuje děti s hudbou, výtvarným uměním a divadlem. Právě tuto trilogii považoval spolu s knížkou *Člověče, nemrač se* za své nejvýznamnější. Svou nejslavnější postavu, veselého psa Barbánka, stvořil s výtvarnicí Věrou Faltovou. Tento oblíbený komiksový seriál se dočkal i knižní podoby. Jeho dcera paní Lenka Vichnarová byla v minulosti členkou redakční rady Bělohradských listů.

Z bělohradských rodáků asi nejznámějším novodobým spisovatelem je redaktor pan **Svatoopluk Hrnčíř**. (BL 4/2016). Tento vyučený knihovník spoluzaložil časopis *Ohníček* a různými povídkami přispíval i do jiných dětských časopisů. Je označován za pokračovatele Jaroslava Foglara. Pod vlivem Rychlých šípů vznikla i trilogie *Uctíváči ginga*. Je autorem mnoha poutavých dětských románů a povídek. Některé se dočkaly i zfilmování. Český film *Zpívající pudřenka* vznikl podle románu *Případ skončil v pátek* a jeho komiksová postava pana Semtamůka se dočkala zpracování v animovaném televizním seriálu *Kamarádi pana Semtamůka*. Dlouhá léta uváděl komiksově postavy v život ilustrátor pan Adolf Born. Po něm ilustraci v komiksech převzala dcera pana Hrnčíře paní Lenka Vybíralová. Svými povídkami a fejetony s vytříbeným stylem obohatil i obsah Bělohradských listů, ve kterých byl členem redakční rady.

A JAKÁ JE SITUACE NYNÍ?

Existuje několik autorů, kteří knižně publikovali různou literaturu, převážně odbornou. Najdeme i poutavé místopisné svazky. Za všechny lze zmínit knížku *Mezi Krušinou a Chlumy* od učitele pana **Zdeňka Prchala**.

Ze současných spisovatelů nelze nezmínit pana **Stanislava Rudolfa**. Učitel, později scenárista, pochází ze Železnice. Protože v letech 1954–1962 působil na bělohradské základce, sahají kořeny tohoto známého spisovatele i do našeho města. Redaktor časopisů pro mládež, autor prózy a dívčích románů, psal i náměty a scénáře televizních her. Mezi nejznámější jeho romány patří *Metráček* a *Údolí krásných žab*, které byly i zfilmovány. Ještě je spoluautorem učebnice *Český jazyk pro 6. ročník*.

Zde je vhodné zmínit Bělohradáka tělem i duší pana **Eduarda Čeliše**. Původní profesí konstruktér ke svému psaní říká:

„Oblíbený můj kantor a spisovatel Stanislav Rudolf a psaní do Bělohradských listů mě ovlivnili natolik, že jsem si troufl na tři povídkové knížky. V nich se vracím na Třetí stranu, Pardoubek, do Bažantnice, k Hůře na severu, ke klukům, kteří se mnou čekali na fotbaláku a pinkali na kurtech. Rád piši o kamarádech, postavách a lidech našeho města. Mé povídky představují nostalgické plavání na Parděse. Velký příběh, to je pro mě nebezpečně zdolávání moře...“

Jsem vlastně takový malý pisálek, který si cení toho, že mě v tomto článku řadí mezi spisovatelské obry, jako je Rais, Rudolf, Hrnčíř, Černochoch a Hanka Körnerová.

A jak vidím budoucnost psaní? Jeden klasik říká, že, na rozdíl od knihy, si člověk počítač do postele nebo na louku nevezme. Ať jsou louky, postele i houpací křesla. Ať jsou tedy krásná místa ke čtení a k tomu fůra dobrých autorů. Potom nebudou obavy o příští knihy a psaní.“

Jaromeřská učitelka mateřské školy paní **Šárka Jechová** (BL 2/2017) jezdila do Bělohradu na prázdniny k babičce a dědovi do „Prostředňáku“. I když prarodiče Kolářovi už nežijí, jezdí sem stále a ráda. Má vydanou pořádnou hromadu knížek, které si sama ilustruje. Zaměřuje se na dětské čtenáře a své tituly většinou vytvoří tak, že dětem pomáhají rozvíjet řeč, paměť a logické přemýšlení.

Obliba knih **Hany Marie Körnerové** řadí tuto autorku mezi nejčtenější české spisovatelky. Doposud za 48 let napsala 34 knih. Mezi její nejznámější díla patří *Heřmánkové údolí*, *Hlas kukačky* nebo historická saga *Pán hor*, v níž nás děj zavede do Francie 18. století. Rozhovor s litoměřickou rodačkou a členkou redakční rady Bělohradských listů bydlící v Lázních Bělohradě vznikl, jak se dnes tomuto druhu komunikace v době pandemických opatření říká, distanční formou.

Co tě nasměrovalo na dráhu spisovatelky?

„Narodila jsem se s tím. Jako s úchylkou. Nic s tím nenaděláš, prostě tě to nutí psát od chvíle, kdy se naučíš písmena. Nejdřív perem do sešitu, pak neumělé datlování na psacím stroji. Dneska je to samozřejmě jinak. Píše kdekdo, protože každý má počítač. Za mého dětství to byla naprostá výjimka. Dítě, které psalo, bylo divné. Ostatní holčičky šily a háčkovaly na panenky. Já byla „ta trhlá holka, co píše nějaký romány“. Následovalo: „Chi chi,“ a poklepání na čelo.“

Kde čerpáš inspiraci?

„Když tě Pánbu (pro pohany Příroda) obdarí fantazií a představivostí, tak kdekoli. Příběh tě napadne třeba ve chvíli, kdy přijdeš někam, kde je genius loci. My Češi říkáme: „Má to tu něco do sebe.“ Dodnes si pamatuji, jak mě „napadl“ román *Pán hor*. Bylo mi asi dvanáct, když jsem se (přes výslovný zákaz rodičů) vydrápala na pobožené cimbuří hradu Kašperk. Tenkrát to byla jen polorozpadlá ruina obklopená mořem borovic. Říkala jsem si, jak asi tehdejší obyvatelé žili v takové divočině daleko od nejbližšího města. Co dělali v zimě, když cesty zapadly sněhem, jak si poradili, když někdo onemocněl... V ten okamžik se ti v hlavě začne odvíjet příběh. Je to trochu schizofrenní. Kolem tebe je banální současnost, ale ty vidíš a prožíváš něco jiného. Za šplhání po rozvalené zdi jsem dostala pár facek a šestidílný *Pán hor* vyšel během posledních osmadvaceti let už pětkrát.“

Utváříš si příběh „v hlavě“ a pak už jen lidí konečnou podobu při psaní, nebo děj vzniká až u PC?

„Když začínám psát, mám už celý příběh hotový. U počítače vymyslíš jen drobné záplet-

ky, vylepšíš dialogy atd. To platí hlavně pro skutečné životní osudy, jako je Heřmánkové údolí, Hlas kukačky nebo *Prosím vás, sestřičko* atd. Kdysi mi je někdo vyprávěl, jenže „za syrova“ jsou nepoužitelné, nejsem kronikář, jsem vyprávěč příběhů. Musejí mi v hlavě dozrát a dvacet let není pro mě žádná doba. Když to stihnu, dobře, když ne, svět se nezboří.“

Máš před sebou nějaký literární cíl?

„Je to skoro třicet let, co jsem zaklepala na dveře tehdy největšího nakladatelství v Praze a byla uvedena slovy: „Nějaká zdravotní sestra z Litoměřic nám prej nese historický román.“ Chybělo jen to „chi chi“ a poklepání na čelo. Neměla jsem ani tušení, jak svět knih funguje. Byla jsem naprostý cizinec a všichni mi prorokovali, že nemám šanci uspět. Upřímně – já si to myslela taky. Za dva dny mi z nakladatelství volali, že to berou a jestli mám ještě něco. Měla jsem. Pětadvacet let psaní do šuplíku se nakonec vyplatilo. Tenkrát nebyly žádné sociální sítě, po kterých se dnes šíří jakýkoli literární výtvor jako požár. Čtenáři si museli říct mezi sebou, jestli stojí za to si knihu koupit. Nebo říct knihovníkovi, ať ji objedná. To je hodně zdoluhavá cesta. Dnes, podle renomované agentury, je v této zemi asi patnáct autorů, které uživí pouhé psaní. Patřím mezi ně, i když nechrlím knihy jako kulomet, ale píšu jen jednu ročně. Nebo ob rok. Takže mám splněno, už v cíli jsem.“

Jakou změnou psaní prošlo?

„Ubylo popisů, protože od dob, kdy existuje televize, už není nutné čtenáři podrobně líčit, jak vypadají světové metropole, památky, exotické země, divoká zvířata nebo podmořský svět. Dříve, při psaní na stroji, bylo nutné dodržovat počet úderů na řádek, počet řádků na stránku, odsazení odstavců a přímé řeči. Při psaní na počítači, kde je nastavený program, se můžeš soustředit pouze na text.“

Knižní trh podléhá módě stejně jako všechno ostatní. To, co je dneska hitem, může být za třicet čtyřicet let pasé. Viz verneovky na-

šeho dětství versus Harry Potter nebo starý dobrý Dick Francis a dnešní Jo Nesbo.“

Jakým směrem se podle tebe bude profese „spisovatel“ ubírat?

„Já ani nevím, jestli je to profese. Bud umíš psát, nebo ne. Zbytek prověří čas. A prověření nespočívá v tom, jestli se tvoje knihy momentálně dobře prodají, ale jestli se k nim lidé vrací. To je to nejlepší hodnocení, jaké existuje. A největší odměna, ze které každý normální autor žije.“

Občas po mně začínající autoři chtějí radu. Tady je. Rozhodně doporučuji trochu pokory, žádný literární génius ještě z nebe nespádl, všichni se to nejdřív museli naučit. Dobrý nápad nestačí. Pokud neumíte vyjmenovaná slova a shodu podmětů s přísudkem, nechodte do toho. Žádný redaktor to s hrubkami vůbec nebude číst.“

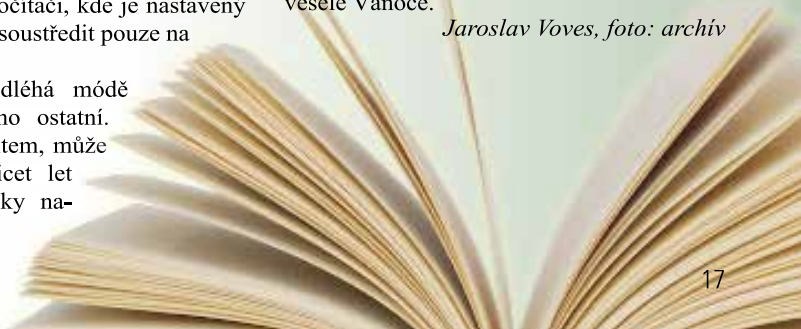
Říká se o něm, že má Bělohrad v krvi. Malíř, grafik a sochař pan **Jiří Sehnal** byl do roku 2005 členem redakční rady Bělohradských listů, do kterých přispívá dodnes. Nejznámějším jeho literárním dílem je soubor čtyř povídkových knížek *Lázeňské povídky*. Zde je pár jeho vět:

„Ježišmarjá, odpovědět na sedm otázek dotýkajících se mého psaní by zabralo celou stránku. Mohl bych to odbýt stručně: napsal jsem devět knih, řadu povídek, fejetonů atd., ale protože je advent, zhostím se tématu z jiného úhlu pohledu.“

Vždy, když se rozzáří obrazovka mého počítače, dbám na to, aby se to světlo dotklo čtenářovy duše. Při své skromné ješitnosti přiznávám, že to funguje. „Pohlazení na duši“, slychávám nejčastěji. Ono to totiž má zpětnou vazbu v podobě ozvěny, takže i moje duše pookřeje. Je to takový nepsaný zákon rovnováhy. Rovnováhy slušnosti, úcty, pokory. Slova dnes téměř neznámá a mnohým těžko vysvětlitelná.

A jaký mám před sebou literární cíl? V mém věku si už člověk velké cíle neklade. Mým jediným cílem a zároveň motilitou je příští den, za který Hospodinu poděkuji, a pokud On uzná za vhodné, tak ještě nějakou knížku neb aspoň povídku napíšu. Přejí veselé Vánoce.“

Jaroslav Voves, foto: archiv

BĚLOHRADSKÉ reflexe

Eduarda Čelíše

ZKRÁŠLENÉ MALÉ NÁMĚSTÍ

Holekův dům čp. 156 na západní straně Malého náměstí, potom následuje jenom parčík Fričova muzea, tak tenhle barák má nového majitele a stává se skutečným skvostem Malého náměstí a velkým protikladem zdevastovaného bývalého Pižlova domu na začátku východní strany Malého náměstí.

TRAGICKÁ STĚBLOVÁ

14. listopadu uplynulo 60 let od největšího železničního neštěstí v Čechách. Osobní vlak tažený parní lokomotivou jedoucí z Hradce Králové do Pardubic se střetl s motorákem s pěti vagony, který jel opačným směrem. U Stěblové zahynulo 118 lidí a 110 bylo zraněno. Životní pouť 35letého Bělohradáka Jaroslava Hlavy skončila právě u Stěblové... „Jarka často lítal na motorce, byl to jeho velký koníček, ale polovina listopadu motorkářům moc nepřeje. Se snoubenkou jeli vlakem do Pardubic vybírat nový nábytek,“ vrací se ve vzpomínkách neteř Jaroslava Hlavy ostravsko-bělohradská Jana Dejlová.

BĚLOHRADSKÝ KALENDÁŘ 2021

Za jižní brankou fotbaláku stával jednoduchý domek, kde bydlel pan Klinský. Často se stávalo, že při tréninku někdo z hráčů napálil prudký balón do štítu domku. Klinský vylít a křičel: „To byl určitě zase ten zatracenej Kraus. Já mu dám, čutat mi do baráku!“ Miletínský Pepi Kraus byl řadu let místním králem střelců a na něho měl pan Klinský „pifku“.

Bejvávalo. Dnes syn či vnuk pana Klinského (nevím přesně) hradecký Jaroslav Klinský spolu s městským úřadem vydávají Bělohradský kalendář 2021.

Václav Lejdar, Alena Fléglová, Jaroslav Voves, Petr Laušman, Jan Kejval, Jiří Sehnal, Ladislav Stuchlík se svými foťáky léta dokumentují místní události, zachycují krajinu i lidi v ní. Určitě by si zasloužili vydání svého kalendáře i zřízení slibovaných webových stránek.

A jenom tak na okraj. Prodejnost kalendáře 2021 je proti minulým polovičím. Důvody: koronavirus i vlastní provedení kalendáře.

OMLUVA

Když píši o bělohradských fotografech, musím se omluvit jednomu z nich, Petru Laušmanovi. V říjnových Bělohradských listech jsem napsal reportáž o Janu Kodešovi. Krásné fotky tohoto wimbledonského vítěze na našich kurtech v Bažantnici nafotili Petr Laušman a Jaroslav Voves. Uveden byl pouze Jarda. Sorry jako, Petře.

AUTOBUSÁK V HOŘICÍCH I NOVÉ PACE

Teď v době covidové zrovna moc necestuji. Ale do Hořic vyrazit „za zdravím“ jsem musel. Obdivoval jsem novou, moderní čekárnu na autobusovém nádraží. Podobná se dokončuje i v Nové Pace. Obě města, která mají třikrát tolik obyvatel než Bělohrad, se nám vzdalují o více než deset, dvanáct kilometrů, jak uvádí GPS...

PŘÍMÝ HUGH GRANT

Mezi Vánoce a Novým rokem často běží v televizi můj oblíbený romantický film Notting Hill s britským hercem Hughem Grantem (60) a Julií Robertsovou. V srpnu 2019 Grant premiérovi své země Borisi Johnsonovi tweetuje osobní vzkaz: „Nezkurviš budoucnost svých dětí. Nezničíš svobody, za které ve dvou světových válkách bojoval můj dědeček. Jdi do prdele, ty povýšená, gumová hračko do vany. Británie je tebou a tvým gangem do sebe zahledných úředníků znechucená.“

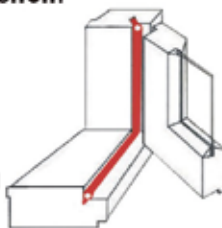
*Veselé Vánoce, pozitivní energii,
negativní testy vám i vašim blízkým*

ZATĚŠŇUJEME
dřevěná a plastová
OKNA - DVEŘE
historických budov, škol, domů, bytů, chalup

Provádíme montáž
trubičkového těsnění

VÝHODY:

- zabrání ztrátám tepla
- úspory energie
- snižuje hluk zvenčí
- brání prostupu prachu
- snižuje opocování skel

SERVIS:

- demontáž kovotěsu
- promazání kování
- výměna těsnění za nové (i u plastových oken)

TYPY DŘEVĚNÝCH OKEN:

- kyvná, špaletová, eurookna

www.zatesnujeme-okna.cz

zde naleznete videoukázku naší práce

Jiří Pruša
tel.: 733 260 927

Vánoční pořad bohoslužeb

Čtvrtek 24. 12. Štědrý den

16:00 Mše svatá Choteč
20:00 Mše svatá Miletín
22:00 Mše svatá půlnocní Lázně Bělohrad

Pátek 25. 12. Slavnost Narození Páně

9:00 Mše svatá Lázně Bělohrad
11:00 Mše svatá Miletín
15:00 Mše svatá Mlázovice

Sobota 26. 12. Svátek sv. Štěpána, Prvomučedníka

9:00 Mše svatá Lázně Bělohrad
11:00 Mše svatá Svatojanský Újezd

Neděle 27. 12. Svátek Svaté Rodiny

9:00 Mše svatá Lázně Bělohrad
11:00 Mše svatá Červená Třemešná
11.00 Bohoslužba slova Miletín

Čtvrtek 31.12 – Silvestr

16:00 Mše svatá

Poděkování a prosba o pomoc do nového roku

Pátek 1. 1. 2021 Nový rok

9:00 Mše svatá Lázně Bělohrad
11:00 Mše svatá Miletín

MAS
Brána do Českého ráje, o.s.

SKAUTSKÉ STŘEDISKO LÁZNĚ BĚLOHRAD DĚKUJE SPOLKU MAS BRÁNA DO ČESKÉHO RÁJE, Z.S. ZA FINANČNÍ PODPORU PŘI NÁKUPU VYBAVENÍ PRO LETNÍ TÁBORY. POSKYTNUTÉ PROSTŘEDKY BYLY VYUŽITY NA NÁKUP ELEKTROCENTRÁLY.

Skauti rozdávají Běltěmské světýlko

23. PROSINCE 7:00 - 16:00
PŘED PRODEJNOU COOP
NA BĚLOHRADSKÉM NÁMĚSTÍ

TAXI

Lázně Bělohrad
739 314 714

- taxislužba na zavolání – nonstop – z Lázní Bělohradu
- pomoc seniorům (odvoz k lékaři, na nákup apod.) včetně víkendů
- milý přístup a lidské ceny
- smluvní ceny
- po Lázních Bělohradě 45 Kč

KAMENICTVÍ
Ueverka

Miletín 250
telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

Vážení spoluobčané města Lázně Bělohrad, tentokrát vás chceme informovat o třech významnějších akcích, které jsou aktuálně dokončovány.

Do letošních plánovaných investičních akcí jsme zahrnuli, mimo jiné, i opravu dvou úseků komunikací U Lva. Byla opravena konstrukce, založeny obrubníky, položen nový asfaltový povrch i zpevněny vjezdy k nemovitostem. Realizace byla provedena vysoutěženým dodavatelem. Cena díla činí 832 tis. Kč. V budoucích letech plánujeme projektování a realizaci v dalších částech našeho města.

V průběhu konce léta a podzimních měsíců byl realizován projekt „Lázně Bělohrad, bezbariérová trasa, k. ú. Horní Nová Ves, 3. část“, který propojil části zhotovené ve dvou předchozích etapách. Stavbu termínově ovlivnila situace spojená s covidem-19. Byla provedena kompletní výměna konstrukce chodníku, založeny nové obrubníky a dešťové vpusti, položena nová dlažba. I v tomto případě bylo dílo zrealizováno vysoutěženým dodavatelem. Cena díla činí necelých 2,3 mil. Kč (z toho dotace 1.425.000 Kč).

Od roku 2016 probíhá postupná rekonstrukce kulturního domu v Lánech čp. 60. V letošním roce byly dokončeny opravy vnitřních prostor (mimo již realizované části v minulých letech), např. komplexní výměna rozvodů elektřiny i svítidel, vody, topení, nové odpady, obklady, dlažba, sanita, dveře, výmalba, kazetový podhled, broušeny parkety, venku vyměněna betonová zámková dlažba a postavena kůlna. Do interiéru byl vyroben nový nábytek, kuchyňská linka, šatna sportovců, zakoupeny židle, stoly, elektro. Za uvedené období se podílelo mnoho dodavatelů, firem i řemeslníků, nemalou měrou i pracovníci Technických služeb a členové místních spolků. Všem, kteří se podíleli, patří velké díky. Náklady za roky 2018–2020 činí 1,9 mil. Kč. Věřím, že po aktuální „covidové době“ se zde, jako i v jiných místních částech našeho města, budou konat společenské, kulturní, sportovní, rodinné akce i hostiny. Objekt má nadále ve výpůjčce místní spolek TJ Sokol Lány, z. s., (předseda Z. Vokrouhlecký, na kterého se bude možné obrátit pro případ zapůjčení prostor).

Na přípravě a realizaci všech investičních akcí se podílejí pracovníci odboru investic a správy majetku, kterým tímto také moc děkuji.

Antonín Schánilec, místostarosta,
foto: Ladislav Stuchlík

Vážení spoluobčané, probíhají práce v ulicích Karla Moora, Kpt. Jaroše a Štefánikova. Na základě technického návrhu investora (ČEZ Distribuce, a. s.) a v souladu s naším požadavkem bude vybudováno nové podzemní kabelové vedení nízkého napětí (NN) jako náhrada venkovního vedení NN. Na příští rok 2021 je plánována rekonstrukce části ulice Karla Moora, včetně křižovatky Štefánikova. Plánujeme podat žádost o dotaci.

Antonín Schánilec, místostarosta

ČESKÝ RYBÁŘSKÝ SVAZ, Z. S.,
MÍSTNÍ ORGANIZACE
LÁZNĚ BĚLOHRAD

PRODEJ
VÁNOČNÍCH KAPRŮ
PROBĚHNE 22. 12.
OD 9 HODIN
NA POZEMKU SPOLKU
U KOTYKOVA MLÝNA

Je to možné?

Kdo uzavřel uzávěry kanalizace v Horní Nové Vsi před Friessovými u výpustí tak, že splašky vytékaly přímo do Javoroky?

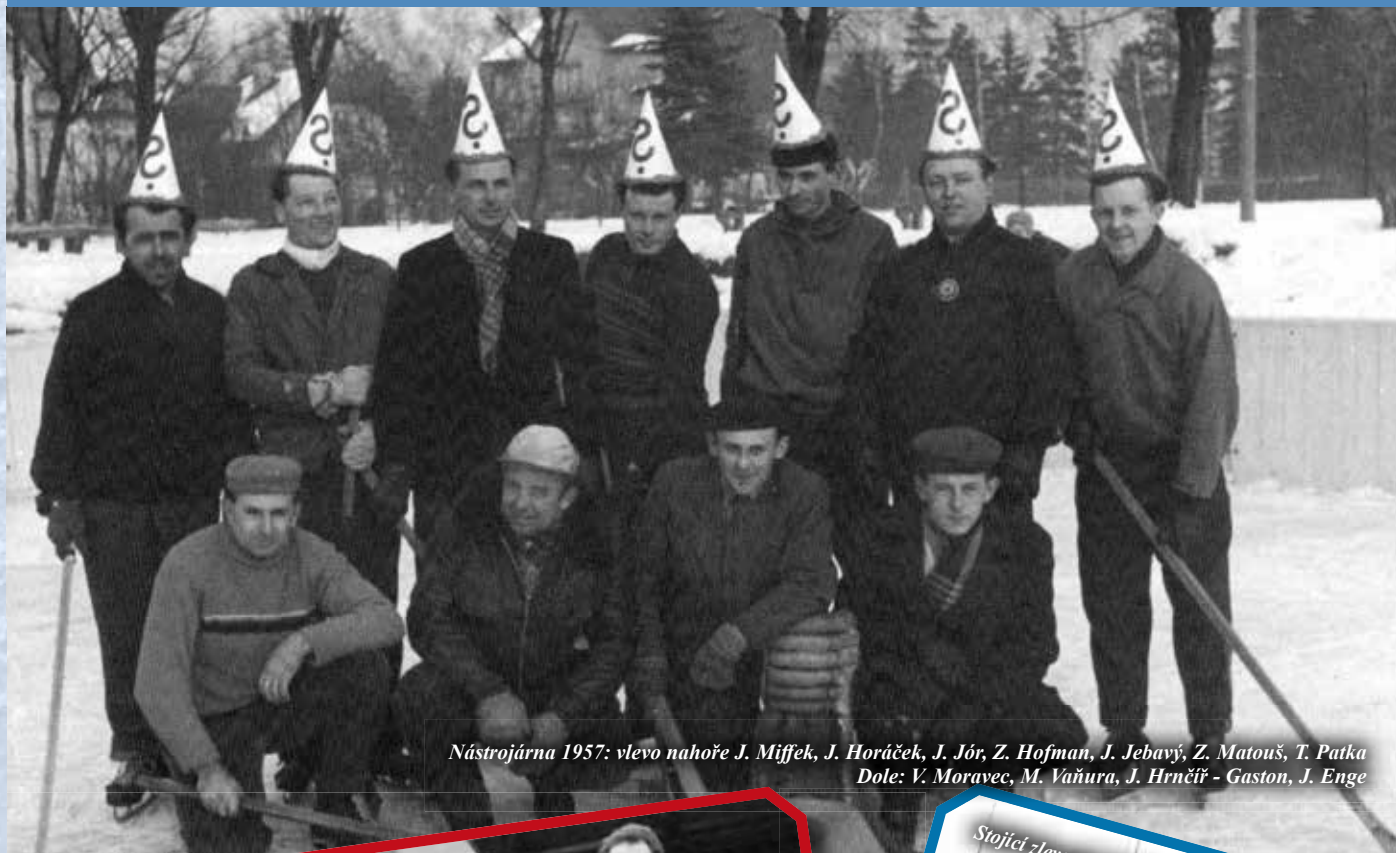
Komu vadila svodová roura na stánku v Bažantnici tak, že ji musel rozkopat?

TOSÁCKÝ/NÁŘ

DNES HOKEJ FRČÍ POUZE NA ZIMNÍCH STADIONECH, TEN VENKOVSKÝ, HRANÝ NA PŘÍRODNÍM LEDĚ SE ÚPLNĚ VYTRATIL. PŘED HEZKOU ŘÁDKOU LET TOMU TAK ALE NEBYLO. V PADESÁTÝCH LETECH MINULÉHO STOLETÍ ZAŽIL BĚLOHRADSKÝ HOKEJ VELKÝ ROZMACH. ZAHRADNÍK A VELKÝ HOKEJOVÝ NADŠENEC FRANTIŠEK NĚMEC, MIMOCHODEM PRAVÝ OBRÁNCE, KTERÝ MĚL PRVNÍ MÍSTNÍ HOKEJOVOU PŘILBU, VYBUDOVAL VELMI DOBRÝ HOKEJOVÝ TÝM. V BRANCE EMAN STEJNÝ A JIRKA ŠTURMA, OBRÁNCI - FRANTA MACH, MIREK VAŇURA, PEPA HRUŠKA, FRANTA NĚMEC, JIRKA „DUDA“ IVANSKI, VAŠEK JANÁK, PEPA STRÁNSKÝ, ÚTOČNÍCI JARDA „BABIČ“ JAKOUBEK, RADEK BŘÍZEK, SLÁVEK FORMAN, JARDA WEINHAUER, OLDA VINČÁLEK, TONDA KOZEL, MIREK HRNČÍŘ, ZDENĚK ČERVENÝ. TOHO PO UTKÁNÍ VOZIL FRANTA NĚMEC HNĚDÝM MERCEDESEM NA DŘEVNÝ PLYN DO KRKONOŠ, KDE DOKTOR ČERVENÝ DĚLAL SPRÁVCE... NO ANO! BĚLOHRAD A KOPIDLNO JASNĚ VLÁDLY OKRESNÍMU HOKEJI, NA MISTRÁKY CHODILA NA KLUIZISTĚ ZA SOKOLOVNU DOBRÁ PĚTISTOVKA DIVÁKŮ.

A NEJVĚŠTÍ FABRIKA VE MĚSTĚ – STROJÍRENSKÝ TOS – NECHTĚLA ZŮSTAT POZADU. TECHNICI, FRÉZAŘI, SOUSTRUŽNÍCI, NÁSTROJAŘI, ÚDRŽBÁŘI SESTAVILI PO DÍLNÁCH A ODDĚLENÍCH MENŠÍ MANČAFY A UPROSTŘED ZIMY SE KAŽDOROČNĚ HRÁLY TVRDÉ, NEKOMPROMISNÍ ZÁPASY. POSLEDNÍ TOSÁCKÝ, POZDĚJI NÁŘAĎÁCKÝ TURNAJ SE KONAL V ÚNORU 1974. TADY JSOU POSTŘEHY HRÁČŮ A JEDNOHO DIVÁKA TOHOTO LEDOVÉHO KLÁNÍ, KTERÉ DOPLŇUJÍ I DOCHOVANÉ FOTOGRAFIE.

Nástrojárna 1957: vlevo nahoře J. Miffek, J. Horáček, J. Jór, Z. Hofman, J. Jebavý, Z. Matouš, T. Patka
Dole: V. Moravec, M. Vaňura, J. Hrnčič - Gaston, J. Enge

Zleva nahoře: J. Materna, Vl. Závěský, V. Svoboda, J. Šulc, Vl. Šafránek, J. Kareš
Dole: O. Blíma, J. Hrnčič - Gaston, Vl. Fink, E. Čeliš

Stojící zleva: L. Kozák, A. Jaki, J. Novotný, Tauchman, Řehák, S. Z.
Dole: K. L.

AĎÁCKÝ HOKEJ

VI. Peřík v souboji o puk s E. Čelišem. Bránu hájí J. Pech

ZDENĚK HOFMAN (86)

BÝVALÝ HRÁČ NÁSTROJÁRNÝ A POZDĚJŠÍ MISTR

Docela se tenkrát tohle hokejové klání prožívalo. Hrálo se dost tvrdě, bez nějakého tréninku, „lehce“ se i na střídačkách občerstvovalo... Až je s podivem, že se nikomu nic vážného nestalo. Pamatuji i na zajímavé hokejové postavy: starý Lukeš, ten měl povoleno chytat bez bruslí, Vítvar si sám vyrobil brusle – pochopitelně v pracovní době. Velkej borec byl Standa Purkr. Jezdil po kluzišti jako ďábel, nešlo ho zastavit, zastavit ho mohl jenom mantinel. Když se řítíl na branku, vlál za ním zelený montgomerák...

FRANTIŠEK PEKAŘ (72)

*ÚTOČNÍK MECHANICKÉ DÍLNY
„JEDNIČKY“*

Byl jsem rád, že jsem si mohl zahrát vedle Oldy Vinčálka, který kdysi patřil mezi nejlepší bělohorské hokejisty. Zápasy většinou písal Láďa Vích, vynikající střelec. Jasně, že po Tosáckém turnaji se šlo všechno rozebrat do Bohumilky, do Boudy...

V roce 1971 vyfasovala údržba nové modráky a celej mančaft v nich nastoupil.

JIŘÍ DUŠIČKA (80)

*SOUSTRUŽNÍK
PROTOTYPOVÉ DÍLNY*

Vím, že se tyhle srandamače hrály. Já jsem ale v nich nehrál, pro mě vůbec nebyly. Byl jsem na ně dost dobrej!

*Stojící zleva: J. Herbrych, J. Novotný, Tauchman, A. Jakl, Řehák, P. Balcar, S. Žumr
Dole: ?, L. Kozák, J. Kupský, F. Pekař, K. Dušek*

*mr. J. Herbrych, J. Smutný – Tarasov,
Dušek, ?, F. Pekař, J. Kupský, J. Festa*

V listopadu 1972 jsem nastoupil do nářadčáckého technického rozvoje. A v únoru 73 jsem hrál za odbyt, techniky a nástrojárnu. I pár branek jsem dal, s hokejkou jsem to uměl docela dobře, s bruslením to bylo horší.

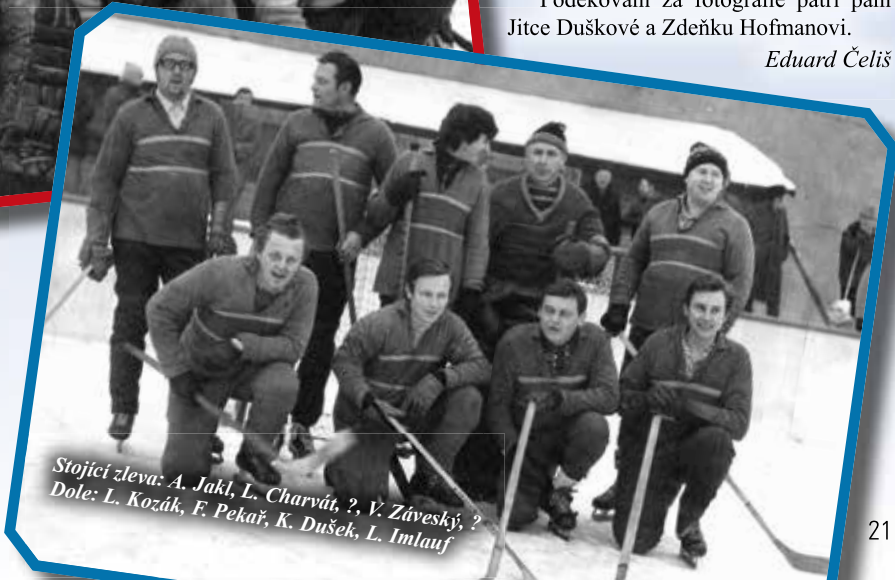
Na další turnaj jsme se připravovali dokonce na kluzišti v Lánech, kde byl kvalitní led, který i dlouho v blízkosti lesíku vydržel. Náš mančaft posílil jeden mladý pražský inženýr. Šla o něm pověst koncového útočníka. A taky jo, když měl Bohdan puk, tak u něj každá akce končila...

Končí i vzpomínání na Tosácký/Nářadčácký hokej. Na turnaj, který více než 15 roků měl nenapodobitelnou atmosféru.

Poděkování za fotografie patří paní Jitce Duškové a Zdeňku Hofmanovi.

Eduard Čeliš

*Stojící zleva: A. Jakl, L. Charvát, ?, V. Závěský, ?
Dole: L. Kozák, F. Pekař, K. Dušek, L. Imlauf*

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Horní Nová Ves 1920.
Zedník František Rais, čp. 23.

2

Auto požární jednoty H. N. Vsi na zimní vyjížděce v lednu 1966.
U volantu Josef Sehnal, čp. 73.

3

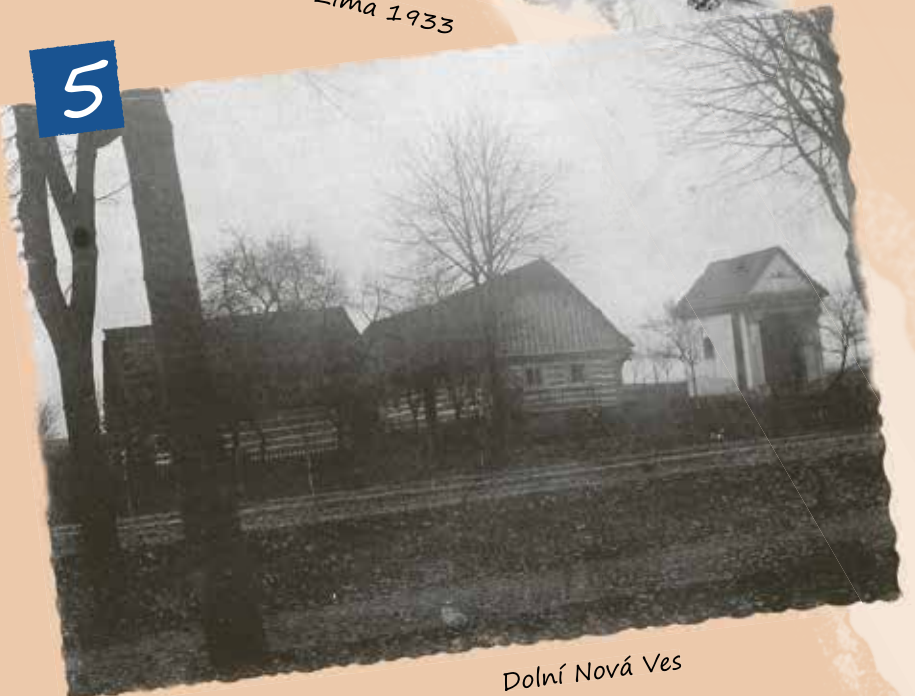
Zima 1933

4

Zima 1932, Pechův domek,
Horní Nová Ves

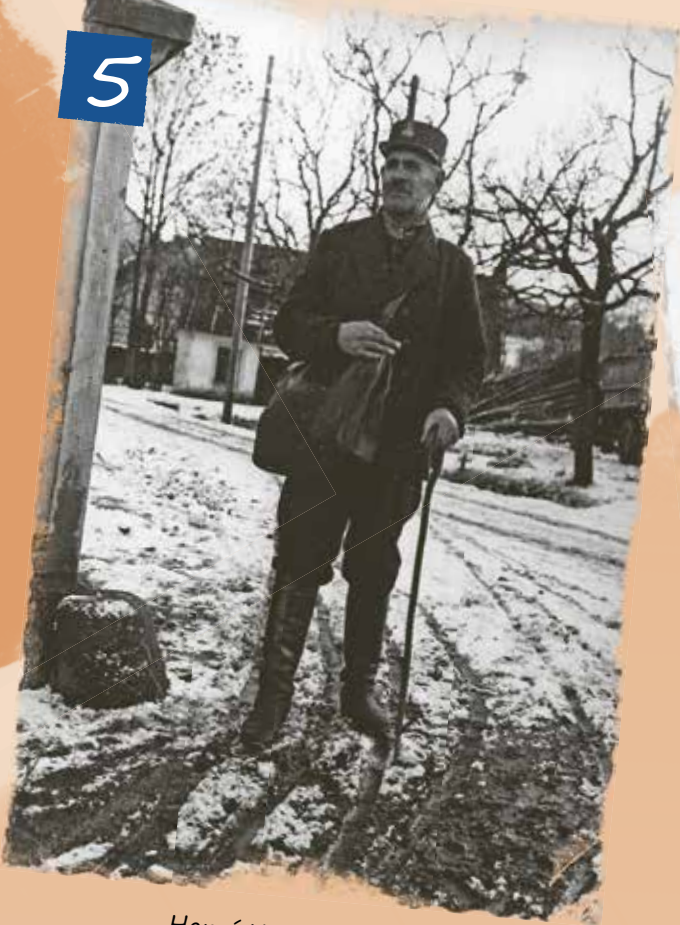
5

Dolní Nová Ves

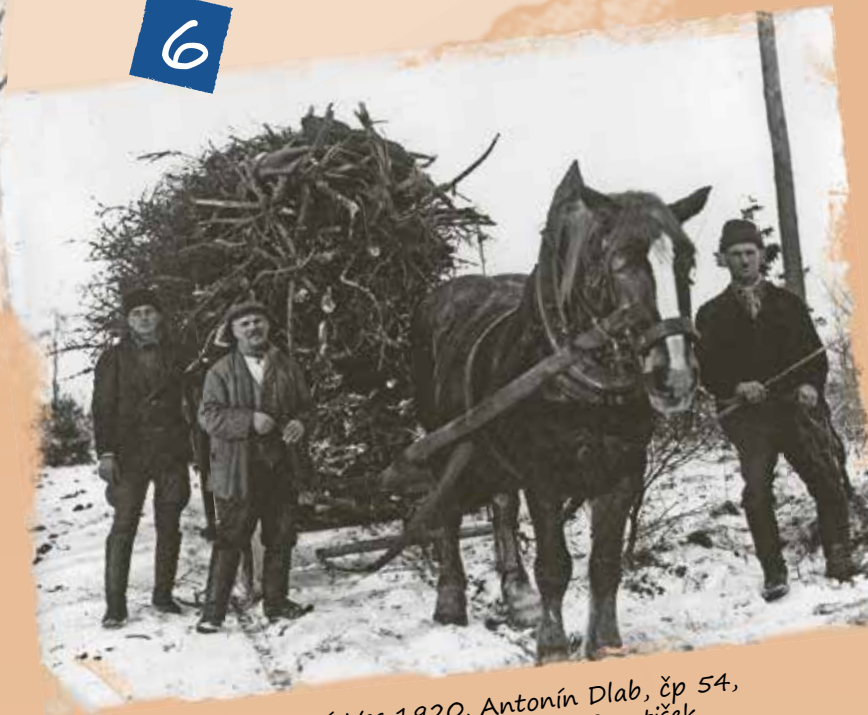

5

Horní Nová Ves 1920,
listonoš Střihavka z Lázní Bělohradu

6

Horní Nová Ves 1920, Antonín Dlab, čp 54,
železničář Pánek a jeho syn František

7

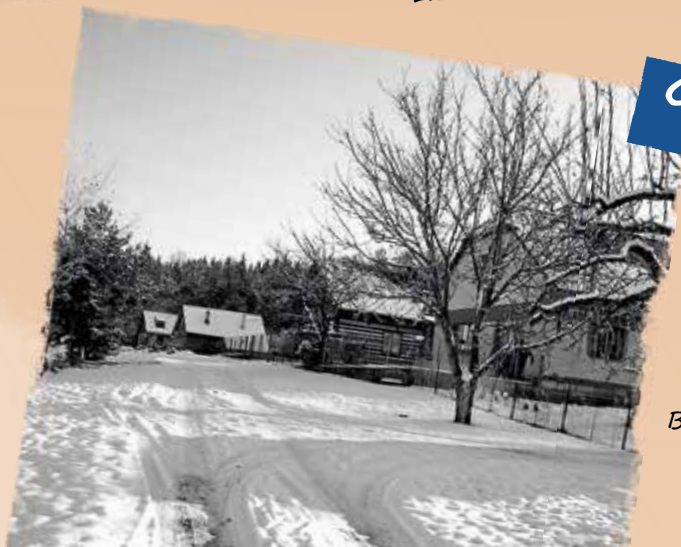
Lázně Bělhrad 1943

8

Zima 1933, náhon Javoroky,
Prostřední Nová Ves

9

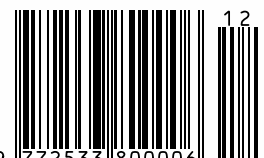

Bertoldka

ISSN 2533-8005

9 772533 80006

12